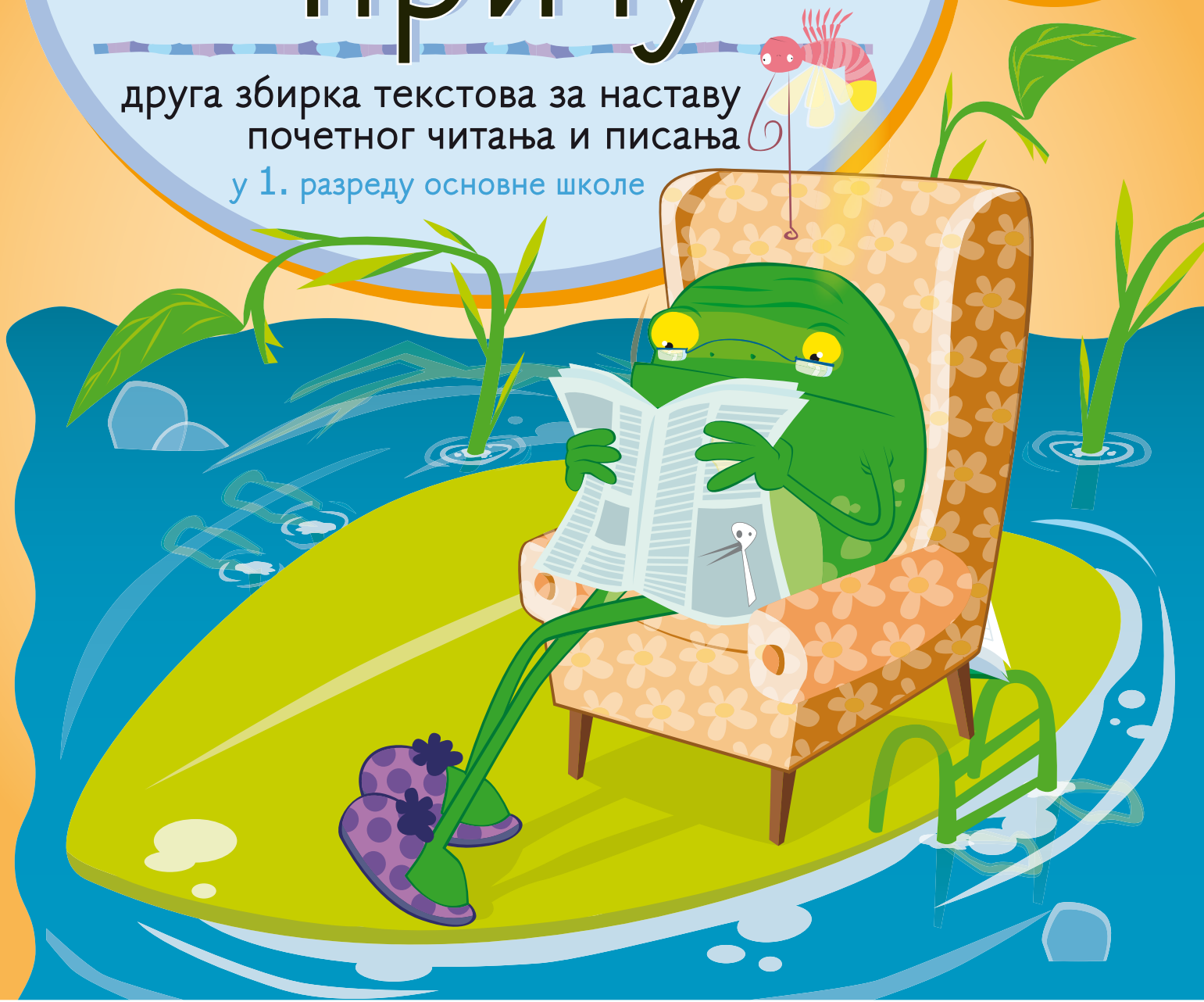

Причам ти причу

друга збирка текстова за nastavу
почетног читања и писања
у 1. разреду основне школе

ПРИЧАМ ТИ ПРИЧУ

друга збирка текстова за наставу
почетног читања и писања
у 1. разреду основне школе

Креативни центар

Водич

 задатак

 цртамо и бојимо

 пишемо у свесци

 говорна вежба

 решавамо

 глумимо

 домаћи задатак

 речник

Како је лепо знати читати!

Како је лепо знати читати!

Не треба мами досађивати,

не треба баку питати:

„Хоћеш ли ми, бако, ово прочитати?“

Не треба молити сестрицу:

„Прочитај ми још једну страницу!“

Не треба молити,

не треба питати,

него узети и прочитати!

Валентин Берестов

Ко ти је читао док ниси научио да читаш сам?

Зашто је лепо знати читати?

2.

1.

4.

3.

5.

Реши укрштеницу.

1. Појео Црвенкапу, а написао и азбуку.

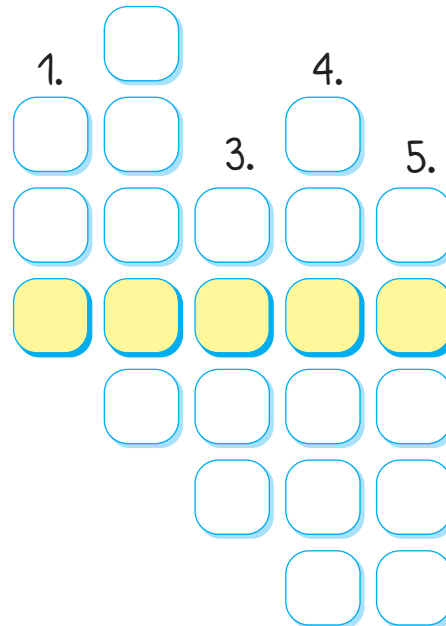
2. Онај који много чита стећи ће...

3. Имаш га у књизи, имаш га на ноzi, сласт

је свакој кози. 4. Црвене главице вуре из

травнице. 5. Приче у којима се појављују

принчеви, принцезе, аждаје.

Овде записуј називе књига и прича које ти неко препоручи.

Када их прочиташ, обој кружић испред наслова.

☐		☐	
☐		☐	
☐		☐	
☐		☐	
☐		☐	
☐		☐	
☐		☐	
☐		☐	
☐		☐	
☐		☐	
☐		☐	

1. Жаба чита новине

Ово је
СТИХ. →

Ово је песма под називом *Жаба чита новине*.
Један ред у песми зове се **стих**.

Где је жаба седела? Шта је радила?
Шта је то жаба желела да прочита у новинама?
Шта ти највише волиш да читаш у новинама и часописима?

Научи песму напамет.

Рецитованье

Брзалице

Наврх вршића румена јабука...

Наврх брда врба мрда...

Свака сврака скака на два крака...

- ★ Изговори гласно стихове написане великим словима. Стихове написане малим словима изговори тихо.

СЕДИ ЖАБА САМА

на листу локвања:

ОД ЖАРКОГА СУНЦА

штитом се заклања.

- ★ Изговори прву строфу ове песме на више начина:

весело

тужно

уплашено.

Напиши како би требало да гласе стихови:

Док напољу киша крчка
и у лонцу пасуљ сипи,
у шерпи се дете брчка,
у кориту кафа кипи.

Душан Радовић

Зец и вук

На једној шумској стази сретну се вук и зец. Зец се усправи на задње ноге и рече вуку:

- Је ли, момче, шта тражиш овде?

Вук се уплаши и поче муцати:

- Ја ... овај ... извините...

- Ама шта ти мени „овај, онај“ ?!

Говори одмах, или ћу ти ишчупати уши! - рече зец љутито.

- Пошао сам да тражим печурке за ручак - једва чујно рече вук.

- Јао, мустро, знам ја тебе... Дај личну карту - нареди зец.

Вук се још више уплаши и поче муцати:

- Немам, мајке ми!

- А имаш ли бар ђачку књижицу?

- пита зец даље.

- Имао сам, часна реч, појео ми је пољски миш!

- Много лажеш, другар! - накостреши се зец.

- Јао, не лажем, школе ми! Немој ме појести, бићу добар! - молио је вук.

Зецу би жао, зато га мало повуче за уво и рече:

- Бежи ми с очију и да те више нисам видео!

Срећан што је остао жив, вук наглавачке улете у један жбун и изгуби се у шуми.

Тома Славковић

Ово је прича под називом **Зећ и вук**.

Место радње у овој причи је: _____

 Напиши шта је у овој причи смешно.

 Обој кружиће како је назначено. тачно нетачно

Зећ и вук су се срели на морској обали.

Вук је рекао зецу да му је пољски миш појео ђачку књижицу.

Вук је пошао да тражи шумске јагоде за ручак.

 Одглуми ову причу са друштвом из одељења.

Речи са супротним значењем

Нешто је горко,

нешто је слатко!

Нешто је храпаво,

нешто је глатко!

Нешто је слабо,

нешто је јако!

Нешто је тешко,

нешто је лако!

★ Повежи речи које имају супротно значење.

весео

ружан

врућ

хладан

сит

светао

мрачан

мршав

леп

гладан

дебео

тужан

сув

кратак

дугачак

мокар

Хајде да се мењамо!

Ако ти мени даш нешто **велико**,
ја ћу теби дати нешто **мало**.

Ти мени **ново**, ја ћу теби **старо**.

Ти дај **пола**, ја ћу **цело**.

Ти мени **брзо**, ја теби _____ .

Ако ја теби дам **танко**,

ти мени _____ .

Ти мени **суво**, ја теби _____ .

Ти мени **дебело**, ја теби _____ .

Ако ти дам **лако**, ти мени дај _____ .

Ако ти дам **слатко**, ти мени дај _____ .

Ја ћу теби дати нешто **смешно**,

а ти мени нешто _____ .

Ако се ја **спуштам**,

ти почни да се _____ .

Душан Радовић

Напиши причу по сликама.

Шта мислиш, како се све завршило? Ако желиш, илуструј крај приче.

Петао и боје

Једно поподне нацртао Воја петла, али је заборавио да га обоји. Пође тај петао у шетњу по дворишту.

Сретне га куца и пита: „Зашто ти шеташ тако необојен?“

Погледа петао у воду. И заиста – куца истину говори.

„Не жалости се“, казала је куца.

„Иди код бојица, оне ће ти помоћи.“

Оде петао бојицама и замоли их:

„Бојице, бојице, помозите ми!“

„Добро“, рече Црвена Боја и обоји

му четкицом кресту и подбрадак.

А Плава Боја – велика пера на репу.

Зелена – крила.

А Жута груди.

Обојени петао попе се на тарабу.

„Е, сад си прави петао“, рече куца.

Петао радосно запева: „Кукурику!“

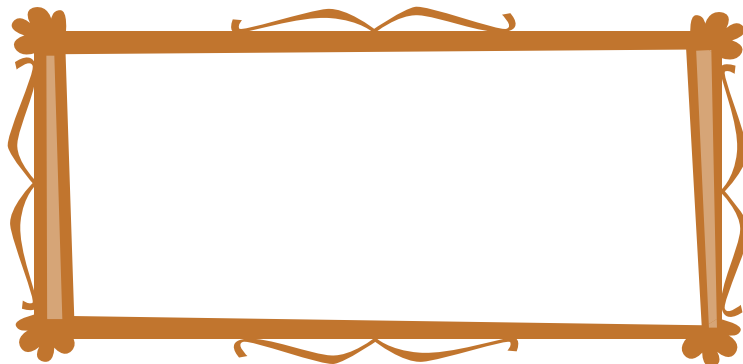
Народна прича

★ Главни лик ове приче је _____.

★ У причи се помињу и ови ликови:
_____.

🌙 7 Да ли си ти некад заборавио да урадиш нешто важно. Испричај и напиши како се то догодило.

🌙 Како је петао изгледао на крају приче? Нацртај га.

🏠 Препиши допуњалку писаним словима, а онда је илуструј.

По дворишту чепркао,
с кокошкама шетао,
правио се много важан
један бели _____.

Хвалисави зечеви

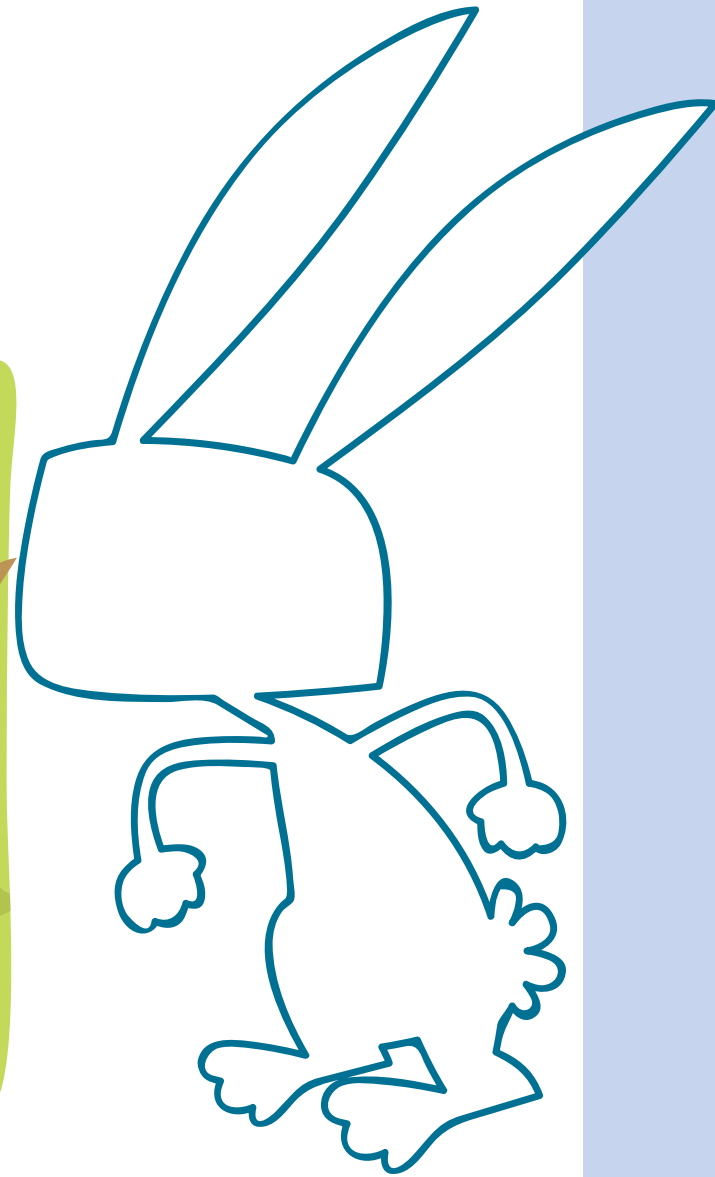
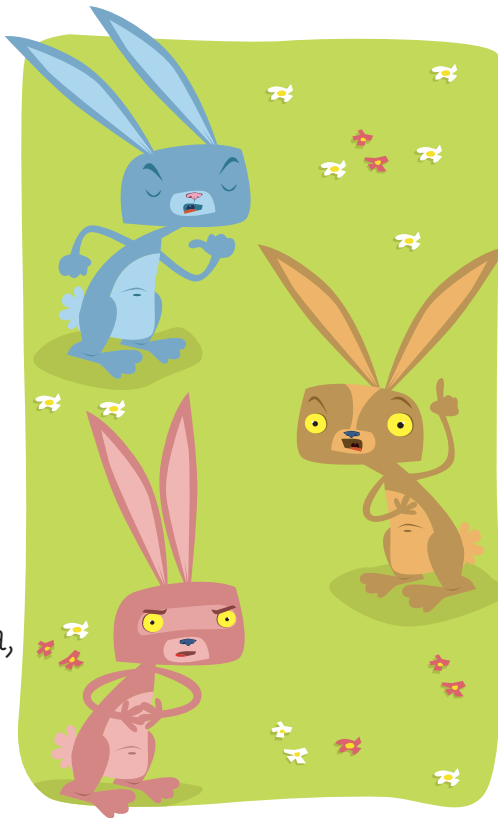
Хвалили се зечићи
у зеленој травици.

← Ово је
строфа.

Један рекô:
„Тако ми
не отпала рука,
не бојим се вука”.

Други рекô:
„Мајка да ме жива
не гледа,
не бојим се медведа”.

Трећи рекô:
„Тако ми купусова струка,
не бојим се лисице,
копца ни баука”.

Уто нешто шушнуло
негде испод грана,
разбегли се зечеви
на стотину страна.

← И ово је
строфа.

7 Напиши чиме би се ти похвалио.

Два стиха или више њих чине **строфу**.

★ Ова песма има ____ строфа.

Ова песма има ____ стихова.

Десанка Максимовић

Десет гушчића

Извела гуска своје гушчиће да шетају.
А водити десет гушчића није нимало
лако. – Га-га-га – гаче гуска. – Будите
сви уз мене; не одвајајте се!

А гушчићи као да немају уши.

ЈЕДНО за бубом потрчало!

ДРУГО се за лептиром залетело!

ТРЕЋЕ пошло да прогута неко
стакло!

ЧЕТВРТО се увукло у коприве
и пишти!

ПЕТО кљуном камичак гурнуло!

ШЕСТО упало у рупу и преврнуло се!
СЕДМО ловило глисте, па у блато
главу заболо!

ОСМО из земље ископало мрав!

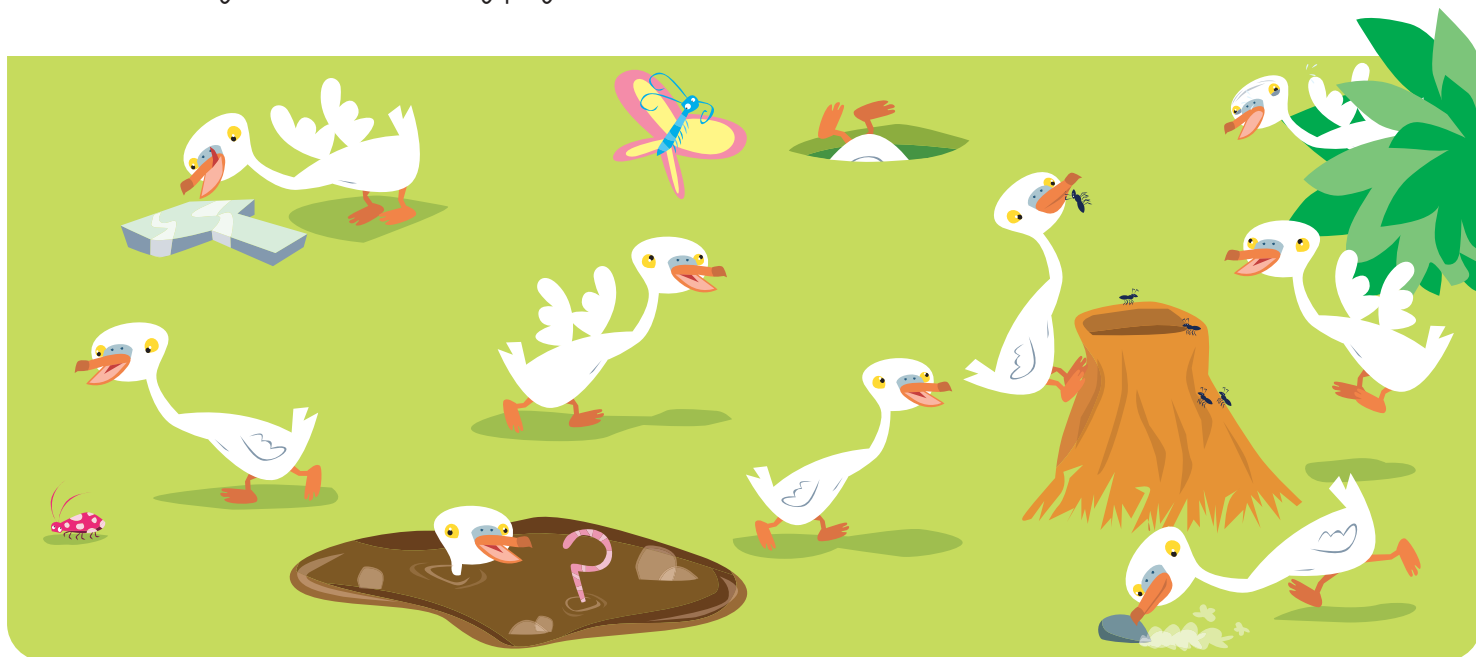
ДЕВЕТО појурило да му га отме!

ДЕСЕТО полетело да узме мрав!

И сви су гакали.

Гуски је заиста тешко. Гушчића је
тачно десет, а она се јадна са свима
расправља сама.

Превео са украјинског Д. Ђуришић

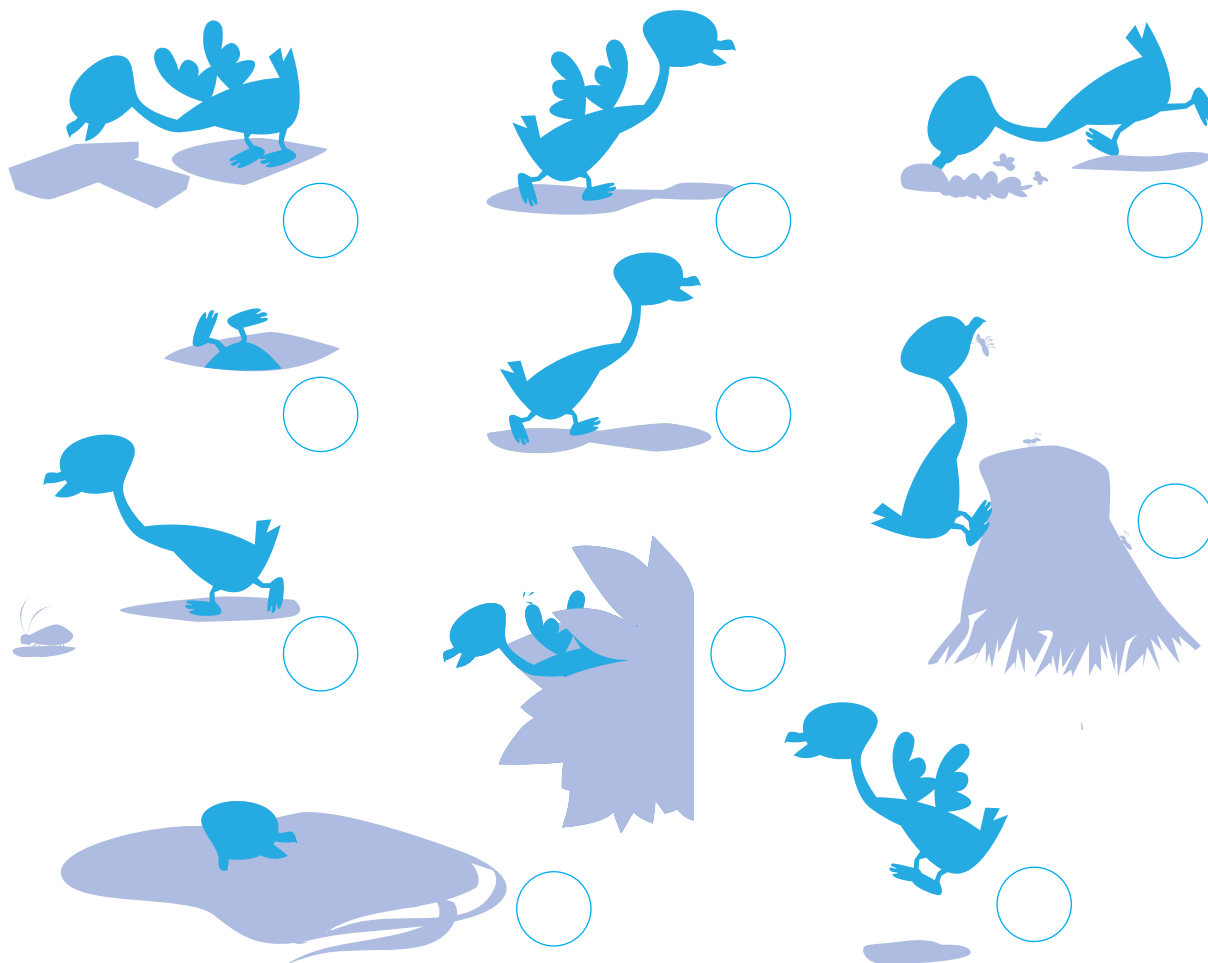

★ Прочитај причу и подвуци речи у којима се налазе слова **ч** и **ћ**.

7 Напиши зашто гуски није било лако да гушчиће води у шетњу.

Како се ти и твоји другови понашате када са учитељицом или учитељем кренете у шетњу, у биоскоп, у позориште, у парк, на излет...?

★ Препознај гушче које се крије иза сенке. Поред сенке сваког гушчета напиши одговарајући број. Сети се шта које гушче ради у песми.

Мудри дедица

Била је зима. Напољу је падао снег.
Бака, шћућурена поред пећи, рече деди:

- Иди у шуму и нацепај дрва.

Деда је обукао бунду, на главу је ставио велику шубару, на руке вунене рукавице, а на ноге обуо гумене чизме. Са секиром на рамену пошао је у шуму. Шума је била густа, а снег дубок. Деда је секиром ударао по дрвећу и сам

говорио: „Ово је танко, ово је предебело, е ово ћу...” И секиром удари јако по дрвету.

Одједном се зачу неко мумлање.

- Ко то тамо лупа?

А деда ће на то:

- Ко то тамо мумла?

Иза стабла се појавио медвед и замумлао на деду:

- Зашто ме будиш из зимског сна?
Сад ћу да те поједем!

- Прво ме, медо, пробај да ли сам
укусан, па ме онда поједи! Шта ћеш
прво: ногу, руку или главу?

- Дај руку!

Деда му је бацио вунену рукавицу.
Медвед је загризао рукавицу и бацио
је.

- Рука ти ништа не ваља! Дај главу!

Деда му је бацио шубару. Медвед је
пробао шубару, па и њу бацио.

- И глава ти ништа не ваља! Дај ногу,
можда ће она бити укуснија. Деда је
медведу бацио чизму. Медвед је
загризао чизму и рекао:

- Фуј, деда, много си гадан, ништа не
ваљаш, нећу да те поједем!

Деда је одсекао дрво, вратио се кући
и испричао баки како је преварио
медведа. Бака га је потапшала по
рамену и рекла:

- Ти си мој мудри дедица!

Народна прича

шћућурити се † скупити се, згрчити
се од хладноће или од страха
мудар † паметан

★ Време радње у овој причи је _____.

Место радње у причи је _____.

Ликови у овој причи су: _____.

☾ Препричај причу.

🏠 Напиши како је деда преварио медведа.

Како корњаче уче

Мала корњача заспи
чим у разред дође.

После тога
ни минут не прође,
а друга мала корњача
заспи такође.

И трећа.
И четврта.

И за њом пета.
И последња, шеста.

За толико малих корњача
у разреду има места.

Тако, после кратког времена,
сви ученици спавају
у пуној тишини.
А учитељица не зна
шта да чини.

Она је мудра:
зато ништа
не покушава.
Жмури неко време,
а онда
и сама се успава.

После,
када се сви пробуде,
час се завршава.

Гвидо Тартаља

Шта мислиш, какви су ђаци корњаче из ове песме? Објасни.

Помози учитељици корњачи. Предложи јој шта да уради да мале корњаче не би спавале на часу.

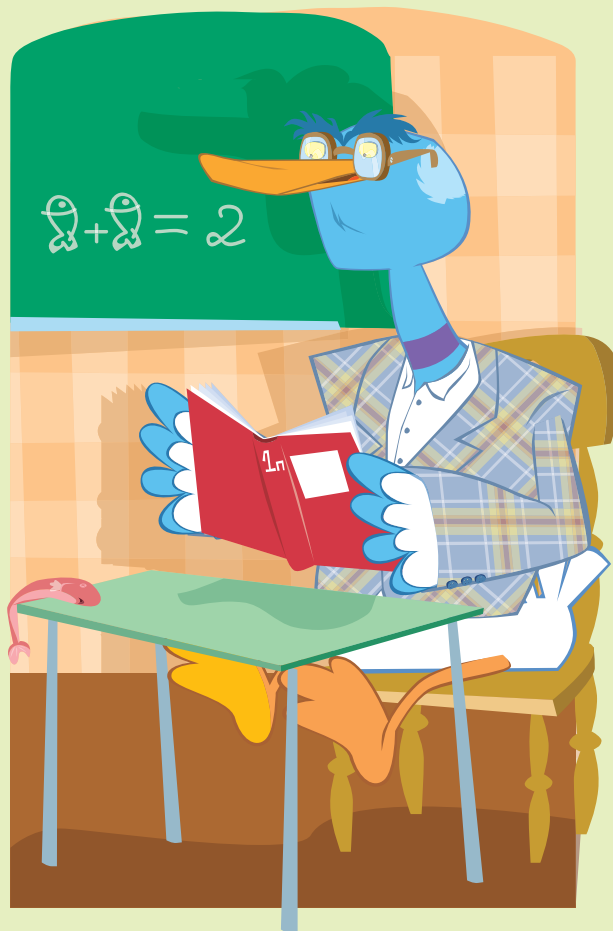
Пачја школа

„Јесте л' чули, кумо
– Верујте, без шале –
Отвара се школа
За пачиће мале.“

Тако је и било
– Верујте, без шале –
Отворила с' школа
За пачиће мале.

Сви пачићи дошли,
На скамијам' стоје;
Стари патак метнô
Наочаре своје.

Све их је уписô
У каталог, мале,
Па их је прозивô –
Верујте, без шале.

скамија † школска клупа
из старих времена

Па се онда шетô
С озбиљношћу крутом;
Учио их, учио
и књигом и прутом.

Учио их, учио
Од среде до петка,
Ал' се нису одмакли
Даље од почетка.

Није било успеха
Учитељском труду,
Цела мука његова
Остаде залуду.

Ништа више не научи
Пачурлија та,
Него што је и пре знала.
Га, га, га, га, га!

Јован Јовановић Змај

На основу садржаја ове песме напиши причу која ће се такође звати
„Пачја школа“.

Речи са сличним значењем

Није него

Један ученик и један ђак,
један носио врећу, други носио џак.
Била је тама, био је мрак,
један је био снажан, а други јак.

Ко је носио врећу, а ко џак?
Ко је био снажан, а ко јак?

Подвуци истом бојом речи са
сличним значењем.

Пронађи у сијалици речи које
имају слично значење.

хитар – брз
_____
_____
_____
_____
_____

Напиши речи које имају слично
значење:

куче – _____ казати – _____
друм – _____ замрзнут – _____

Реши ребус.

_____ – _____

Повежи речи које имају
слично значење.

тата	галама
идем	рекао
радостан	другачије
бука	ходам
различно	весео
казао	отац

Пас и мачка

Петја је имао водене боје, а Жења дрвене. Петја је насликао пса и његову кућицу, а Жења је нацртала мачку и велико дрво.

Петјин пас спази мачку, залаја и пој ури је. Мачка скочи на дрво.

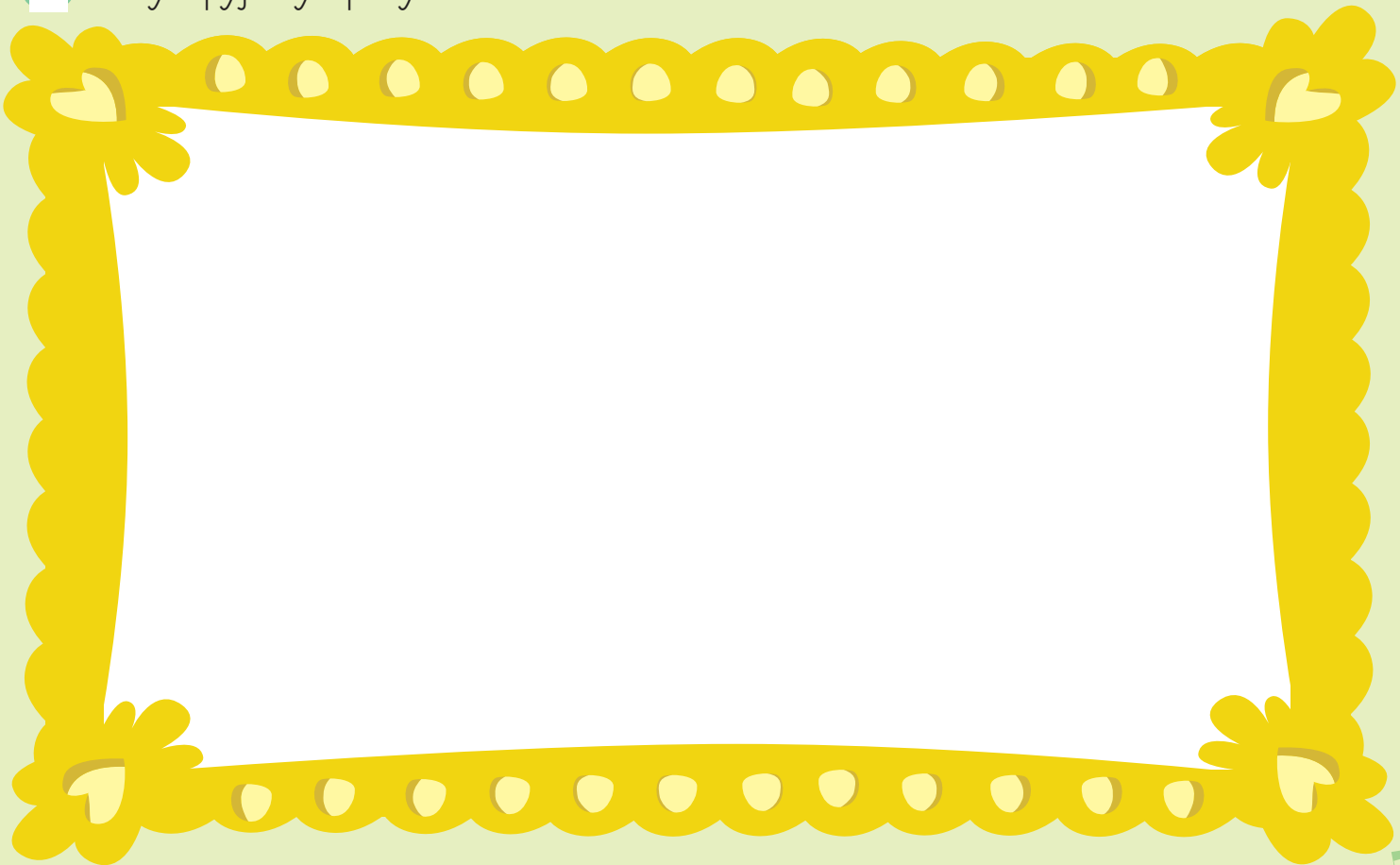
Жења рече:

– Баш добро што сам нацртала то дрво!

Л. Филипова

Илуструј ову причу.

Сети се шта смо научили...

Жаба чита новине

Седи жаба сама — **СТИХ**
 на листу локвања:
 од жаркога сунца
 штитом се заклања. — **строфа**

Да новине чита,
 то вам слика каже,
 ал' не мож' да нађе — **песма**
 што јој очи траже.

Знате већ о чему
 жабе бригу воде:
 хоће ли се скоро
 одселити роде.

Јован Јовановић Змај

Пас и мачка

Петја је имао водене боје, а Жења дрвене. Петја је насликао пса и његову кућицу, а Жења је нацртала мачку и велико дрво.

Петјин пас спази мачку, залаја и појури је. Мачка скочи на дрво.

Жења рече:

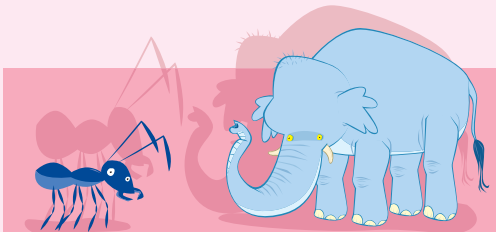
– Баш добро што сам нацртала то дрво!

Л. Филипова

Прича

- Главни лик у причи
- Место радње у причи
- Време радње у причи

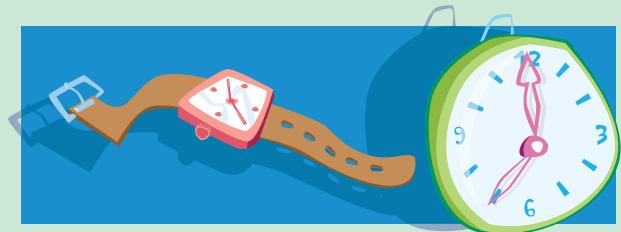
Речи са супротним значењем

мали

велики

Речи са сличним значењем

сат

часовник

2. Игра

Игра

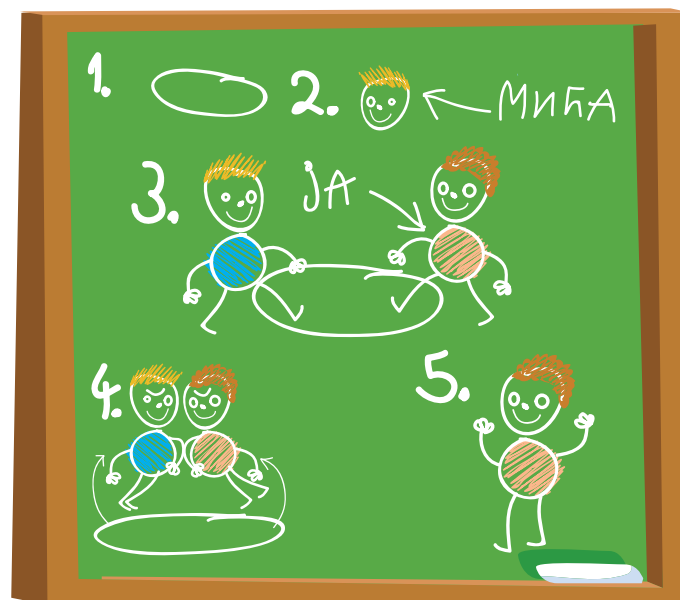
Потребан ти је комад креде да кредом нацрташ круг.
Потребан је и један твој друг који се зове Мића.

Подигни једну ногу,
а на другу ускочи у круг.
То исто да уради
и онај твој друг
који се зове Мића.

Онда раменом у раме туп
и раменом у раме буп.
Све док не избаци из круга
он тебе
или ти оног свог друга
ако се он зове Мића.

Зашто баш мора да буде Мића?
Не мора.
Игра се зове: бој петлића.

Арсен Диклић

- ★ Оиграј игру *Бој петлића* с другом или другарицом.
- 7 Опиши своју омиљену игру.
- ★ Напиши називе игара које волиш да играш.

Кројачица и маказе

Остала је Јасна сама код куће.
У фиоци стола нашла је маказе и одмах
рекла:

- Играћу се кројачице.

Прво је Јасна секла хартију, затим
једно парче крпе, а онда је почела да
сецка своју хаљиницу.

А кад је дошла мама, Јасна је одмах
рекла:

- Мамице, нећу више да се играм
кројачице.

- Нећеш више да се играш
кројачице?! А зашто?

- Зато што су маказе неваљале. Ја
сам се њима лепо играла кројачице, а
онда су се оне посвађале са мном,
скочиле на моју хаљиницу и штриц,
штриц ... исекле је.

Драган Лукић

Сигурно ти се некада догодило да
направиш штету у игри. Напиши
како је то било.

Ове две загонетке имају исто решење. Чик погоди које!
Два брата, један пупак.   Зева ли зева, а језик нема.

Неће увек да буде први

МАМА: Децоооо! Дођите!

СИН: Молим, мама?

КЋИ: Ево ме, мама!

МАМА: Ко ће од вас двоје да полиже из чиније фил за тарту што сам правила?

СИН: Ја ћу, мама! Ја сам први рекао!

КЋИ: Увек си ти први!

СИН: У! Па викни ти прва. Ко је први, тај је победник.

МАМА: Добро, добро! Не свађајте се! Ко ће да поједе ову половину поморанџе што ми је остала од торте?

СИН: Ја ћу, мама! Ја сам први рекао!

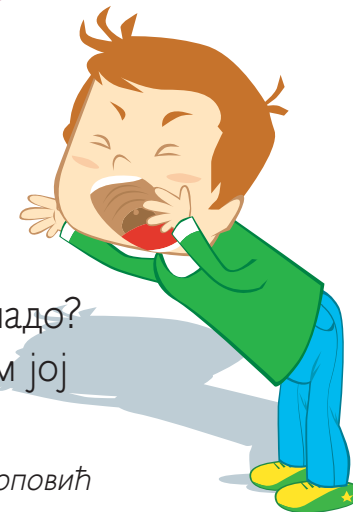
КЋИ: Опет он! – Нећу! – Зашто увек он?

СИН: Одмах кукаш, кô да сам ти ја крив што споро вичеш!

МАМА: Добро, а ко ће да оде у подрум за дрва? (Тишина.)

Шта је сад? (Тишина.) Шта је, Милице? (Тишина.) Шта је, Владо?

СИН: Нећу да Милица каже да увек ја први вичем... Ето, пуштам јој нека и она једном буде прва, нисам ја толико брбљив.

Александар Поповић

Овај текст је написан тако да се по њему може глумити. Речи у загради показују глумцима како треба да се понашају.

Направите мало позориште у одељењу и одглумите овај текст.

Лица у овом тексту су:

_____, _____ и _____.

Шта мислиш, како се понашао син у овој причи? Напиши зашто тако мислиш.

Мати

Лабудићи мали
Још не могу знати
Колико им вреди
Њина добра мати.

Она бригу брине.
Бди о њима свима.
Крај себе их води,
На леђа их прима.

Ноћу их покрива
Перјем својих крила
Да јој не озебе
Породица мила.

Кад их когод дирне,
Не зна шта је шала,
Та за њих би мати
Главу своју дала.

Материна љубав
Није празна бајка
– Ви бар, децо, премишљајте
Шта вам вреди мајка.

Јован Јовановић Змај

- 7 Како мама брине о лабудићима?
Шта све она ради? Како још маме
на овом свету брину о својој деци?

Бака и они други

Стрина те воли кад је слушаш
а стриц те воли кад си вредан
деда те воли кад у спорту
постигнеш успех изванредан
ујна те воли кад си миран
и кад се ни с ким не потучеш
ујак те воли кад се окупаш
и кад се после лепо обучеш
тетка те воли кад си учтив
теча кад учиш добро у школи
једино бака не тражи ништа
бака те воли јер те воли.

Влада Стојиљковић

Ко тебе воли? Опиши ту љубав.

учтив ≠ пристојан;
лепо васпитан

Писање великог слова

Ја сам Неда Докић. Живим у Београду.
Моја мама се зове Љиља, а тата
Љубиша. Имам брата Зорана. У суботу
смо славили Зоранов рођендан. Дошли
су нам тетка Мира и теча Мирослав из
Ниша. Ја сам се играла са сестром од
тетке Тањом.

★ Напиши своје име и презиме
и назив места у којем живиш.

★ Напиши имена и презимена неких
својих другова и другарица.

★ Напиши називе неких места која си посетио.

Велико слово пишемо:

- на почетку реченице,
- кад пишемо име и презиме,
- кад пишемо име насеља.

Када се потписујеш, прво напиши
своје име, а онда презиме.

Четири девојчице

Иде мама улицом и води четири девојчице.

Мама каже:

– Купићу једну ташну.

Четири девојчице кажу:

– И четири ташнице! И четири ташнице!

Мама каже:

– Купићу један велики чешаљ.

Четири девојчице кажу:

– И четири чешљића! И четири чешљића!

Мама каже:

– Купићу једну велику мараму.

Четири девојчице кажу:

– И четири мале мараме! И четири мале мараме!

Мама каже:

– Купићу једну рибаћу четку.

Четири девојчице нису ништа рекле...

Драган Лукић

7 Шта су девојчице тражиле да мама и њима купи ?

7 Зашто су ћутале када је мама рекла да ће да купи четку?

Веверичин поклон

Веверица мајка

купила у граду

малом сину своме

једну чоколаду.

Шта, зар чоколаду?

И то сину своме?

Да, ал' чоколаду

– с лешником, дабоме.

Гвидо Тартаља

Шта мислиш, зашто је мама купила баш чоколаду с лешницима? Ако желиш, илуструј песму.

По ___ тован ___ суседе!

Вео ___ а ___ са ___ забр ___ нут због пона ___ ања ва ___ ег ___ ачора Васје кој ___ је, по ___ то су на ___ балкон ___ спојен ___, у ___ ао у ___ ој стан где је успео да поквар ___ ко ___ пјутер. Сада ___ у не раде тр ___ слова, па поред најбоље воље не ___ огу да п ___ е ___ своје пр ___ че.

Б ___ ло б ___ добро да ___ то строже казн ___ те ва ___ ег ___ ачора Васју, те да ___ у убудуће забран ___ те да прелаз ___ с балкона на балкон.

Ва ___ сусед,
књ ___ жевн ___ к Андреј Усачов

- ★ Прочитај писмо, а онда у њему исправи грешке.
- 7 Која је слова покварио мачор Васја?
- 7 Зашто је Васја покварио баш та слова?

Напиши **КЛ** или **КР** тако да добијеш реч која нешто значи.

___ уб	___ аставац
___ изаљке	___ икер
___ ило	___ евет
___ ушка	___ ацкалица
___ уна	___ ов
___ упа	___ овн

Са многим има нека грешка

Са многим има нека грешка
лице ми се стално смешка
хе-хе

Без разлога и без везе
уста ми се сама кезе
хо-хо

И кад нећем и кад хоћем
морам да се закикоћем
хи-хи

Нестрпљив сам, једва чекам
да се мало зацерекам
ху-ху

Постало је збиља страшно:
смејем се кô луд на брашно
ха-ха.

Влада Стојиљковић

 Објасни шта значи израз *Смеје се кô луд на брашно*.

 Напиши састав на тему „Било ми је смешно”. Илуструј га.

 Пронађи у песми речи које говоре о томе како се дечак смеје и препиши их.

Смешка се, _____

_____

_____

_____

_____

 Пронађи у песми две речи које нису правилно написане и подвуци их. Напиши их правилно.

_____ , _____

 Шта мислиш о смеху?
Да ли је заиста страшно ако се много и често смејеш?

Обавештајне реченице

Пркосна крушка

Поред пута крушка жута н а високој стоји грани.

Покушали малишани, покушао мрки меда,
покушали сви одреда, п ре времена, још за лета,
да је скину са дрвета .

Ал' се крушка није дала . Све је редом обрукала .

А на крају - није шала - са гране је сама пала .

Никола Јермић

обавештајна
реченица

Прочитај поново прву реченицу. О чему нас она обавештава?

Обавештајним реченицама неко нас о нечему **обавештава**.

На крају обавештајне реченице пишемо **тачку**.

Крушка расте на дрвету.

обавештајна реченица

- **слово**
- **реч**
- **реченица**

Напиши обавештајне реченице о томе ко је све покушао да с дрвета скине крушку.

Напиши неколико обавештајних реченица. Сам изабери о чему ћеш нас обавестити.

Апотека

Мали Сима наговара
Олгу, своју секу,
да отворе заједно
нову апотеку.

Олга има колача
и разних бомбона.
Болесник ће бити Сима,
апотекар она.

Апотеку сместили
на сандучић мали:
„Пожурите купци”,
Олга робу хвали.

Није дуго чекала,
ево иде Сима,
за ту робу купаца
увек доста има.

Прво зуб га болео,
па болови разни
и све мало-помало
апотеку празни.

Ал' се Олга досети
куд Сима навија,
па му рече: „Извините,
болесна сам и ја”.

Богдан Поповић

 Објасни шта је то *апотека*.

Ко је у песми био болесник, а ко апотекар?
Шта су им били лекови?
Зашто је Олга решила да се разболи?

 Нацртај у свесци Симину и Олгину апотеку.

 У песми *Апотека* Олга је била кобајаги апотекарка, а Сима кобајаги болестан. Шта си ти у некој игри кобајаги био ?

Прича о малом прсту

Малој деци је досадно.

Против дечије досаде измишљене су играчке.

Једна играчка су маказе. Маказама се могу сећи: књиге, хаљине и прсти.

Друга играчка је чекић. Чекићем се могу куцати: ексери, зидови и такође прсти.

Трећа играчка су шибице. Шибицама се могу изгорети: хаљине, простирке и опет прсти.

Деца су мала, а прсти су најмањи.

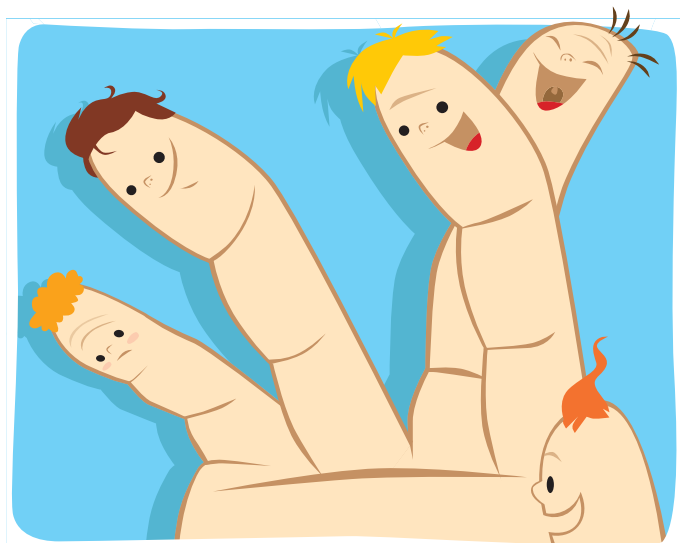
Био је тако једном један прст и звао се Ћура. Имао је много браће.

Једном су браћа повела Ћуру у фиоку.

Ћура је ишао последњи и прикљештио је нокат.

Други пут су га водили у рерну. Да виде да ли је вруће. И Ћура се испекао.

Трећи пут играли су се иглом. Сви су се измакли, а Ћура се избо.

Ћуру, Ћуру, ниси ти ваљда најгори прст?!

Јесте!

Кад треба да се чачка нос – хајде ти, Ћуру.

Кад треба у хладну воду – гурај Ћуру.
А кад треба замочити два прста у пекмез, онда су то неки други прсти, а не Ћура.

Тог Ћуру имају сва деца. То је онај пети, најмањи.

Душан Радовић

7 Које су играчке измишљене против дечје досаде?

Шта се Ћури догоди кад га браћа негде поведу?

Које још послове обавља Ћура?

★ Повежи назив са одговарајућим прстом.

мали прст

домали прст

палац

средњи прст

кажипрст

Прсти

Први прст је палац
прави радозналац.

Други право каже
и никад не лаже.

А средњи је трећи –
он је понајвећи.

Четврти – домали
прстеном се хвали.

А малић је најмањи,
најслабији, најтањи.

Чему теби служи Ћура, а чему остали прсти?

Решите загатку.

Пет грана са супротних страна
добро се слажу и помажу.

Станка Салонски

Упитне реченице

Питање

Пита Бата мачка:

- Знаш ли шта је тачка?

← упитна реченица

А мачак му жут,
намргођен, љут,
репом дао знак
да он није ђак.

Тихомир Продановић

Прочитај поново уоквирену реченицу. Бата је том реченицом питао нешто свог мачка.

Реченице којима нешто **питамо** називамо **упитним реченицама**.

На крају упитне реченице пишемо **упитник (?)**.

Постави неколико питања Батином мачку.

Питам се, питам се...

Да ли се каже **9** и **5** су **13**,

или **9** и **5** је **13**?

- Каже се **9** и **5** јесу **14**.

Шта може да падне
на воду, а да се не
покваси?

љкнэС -

Зашто ватрогасац
носи црвене
трегере?

ундџпэ эн ум љД -
энопљтнџп

Шта би желео да знаш о свом најбољем другу или другарици?
Постави им неколико питања.

Радознали сусед

Писао неки човек писмо своје пријатељу. Поред њега је седео други човек. Све време му је завиривао преко рамена. Читао је шта овај пише.

То је досадило човеку. Он се досети, па написа и ово:

„Опрости, не могу ти даље писати. Поред мене седи некакав простак. Он стално завирује у ово што ти пишем”.

Кад је сусед то прочитао, увредио се и љутито рекао:

„Ти си простак! Нико не гледа у то што пишеш!”

Народна прича

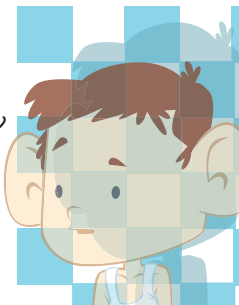
- ☾ Ко ме је човек писао писмо?
Шта је сусед за то време радио?
Како га је онај који је писао писмо надмудрио?

★ Напиши реч која има слично значење као реч сусед. _____

🏠 Напиши састав чији ће наслов бити „Био сам радознао”.

Да ли ми верујете

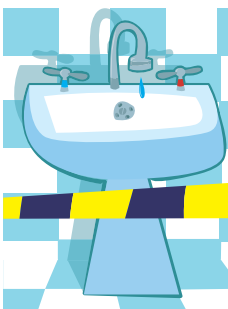
Умивао се један дечак
свакога дана без престанка,
па су му уши расле, порасле,
па му је кожа постала танка.
– Да ли ми верујете?

Мајка је стално викала „доста“
ал' он је хтео, он је хтео...
Умивао се сваког дана
па се одједном разболео.
– Да ли ми верујете?

Дошао један лекар строг,
па каже:
– Тако ми прслука мог,
вода је крива!
Забрањујем му да се умива!
– Да ли ми верујете?

Душан Радовић

Шта се дечаку догађало зато што се
свакога дана умивао?

Шта му је рекла мајка?

Шта му је саветовао лекар?

Да ли верујеш да је све баш овако
било? Зашто?

Подвуци у песми упитне реченице.
Пронађи у осмосмерки и заокружи
речи: сапун, чешаљ, вода, када,
пешкир, шампон, маказе, туш.

Т	М	Х	Ц	Љ	Њ	С
Ф	У	А	А	Г	З	Ћ
П	Е	Ш	К	И	Р	Н
Џ	Е	А	Ж	А	М	О
Ч	Ћ	М	К	Љ	З	Л
Н	У	П	А	С	Ф	Е
З	В	О	Д	А	Ж	У
Ж	Ћ	Н	А	Џ	Њ	Ш

Заповедне реченице

Мама каже

Почнем да се умивам,

мама каже:

– Умиј се! ← заповедна реченица

Почнем да се изувам,

мама каже:

– Изуј се!

Кад седнем за сто,

мама каже:

– Седи!

Кад почнем да једем,

мама каже:

– Једи!

Ласло Блашковић

Прочитај поново уоквирену реченицу.
Шта је мама заповедила детету?

Подвуци и остале реченице које на крају
имају исти знак.

Како је мама на лепши начин могла да каже детету шта жели?
Које је чаробне речи мама могла да употреби?

_____, умиј се! _____, изуј се! _____, седи! _____, једи!

На крају **заповедних реченица** пишемо **узвичник (!)**.

Шта ти све учитељица или учитељ говоре да урадиш? Напиши неколико
заповедних реченица које од њих чујеш.

Шта ти све говоре родитељи? Напиши неколико њихових заповедних реченица.

Сети се шта смо научили...

Писање великог слова

Дошла нам је у посету Нађа Лукић из Књажевца.

на почетку реченице

лично име презиме

име насеља

слово

крушка

реч

крушка

реченица

Крушка је жута.

Реченице

обавештајне

Деца се играју.

упитне

Хоћеш ли сладолед?

заповедне

Купи ми чоколаду!

3. Где год нађеш згодно место,
ту дрво посади

Сади дрво

Где год нађеш згодно место,
ту дрво посади!

А дрво је благородно,
па ће да награди.

Наградиће изобиљем хлада,
рода свог.

Наградиће било тебе,
било брата твог.

Јован Јовановић Змај

7 Напиши састав на тему: *Моје омиљено дрво*. У описивању омиљеног дрвета могу ти помоћи следећа питања:

- Које је то дрво?
- Где се оно налази?
- Како то дрво изгледа? Опиши његово стабло, гране, лишће.
- Ако дрво има плодове, опиши их.
- Како се бринеш о њему?
- Када одлазиш до њега?
- Шта тамо радиш?
- Зашто волиш то дрво?

ШУМАР

Реши ребус.

Објасни шта значи реч која је решење овог ребуса.

Шумар

Када шума тужно јечи,
или кад је нешто боли,
ил' кад има кијавицу,
њен шумар је брижно лечи,
јер је из дна душе воли
кô најбољу другарицу.

Јаблан Шумаревић

Кад пролеће дође

Кад пролеће дође, сунце свима нешто лепо поклони. Шуми и ливади нове зелене хаљине. Птицама ведро небо и радосни цвркнут. Лептирима цветне ливаде и нова крила. Животињама широка поља и шуме и много хране. А човеку поклони све то и много, много радости.

Зашто?

- Подвуци речи у тексту које говоре о томе шта ко почне да ради у пролеће.
- Изабери више од пет, а мање од десет подвучених речи.
- Шта би волео да сунце поклони теби? Илуструј.

Зато што онда све живо на земљи почне да: гугуче, зуји, квоца, кликће, кукуриче, кокодаче, лаје, пијуче, пишти, ћућори, цврчи, чаврља, цвркуће, шишти, пева, шапуће и тепа...

Сунце тада, као учитељ, свакоме зада неки задатак.

- Ко спава да се пробуди.
- Што је тмурно да се разведри.
- Ко је зимовао у рупи да провири.
- Ко је гладовао да се наједе.
- Што је посађено да проклија.
- Што је на дрвету да пролиста.
- Што је у јајету да прокљуви.

Кад пролеће дође, све боље пође.

Божидар Тимотијевић

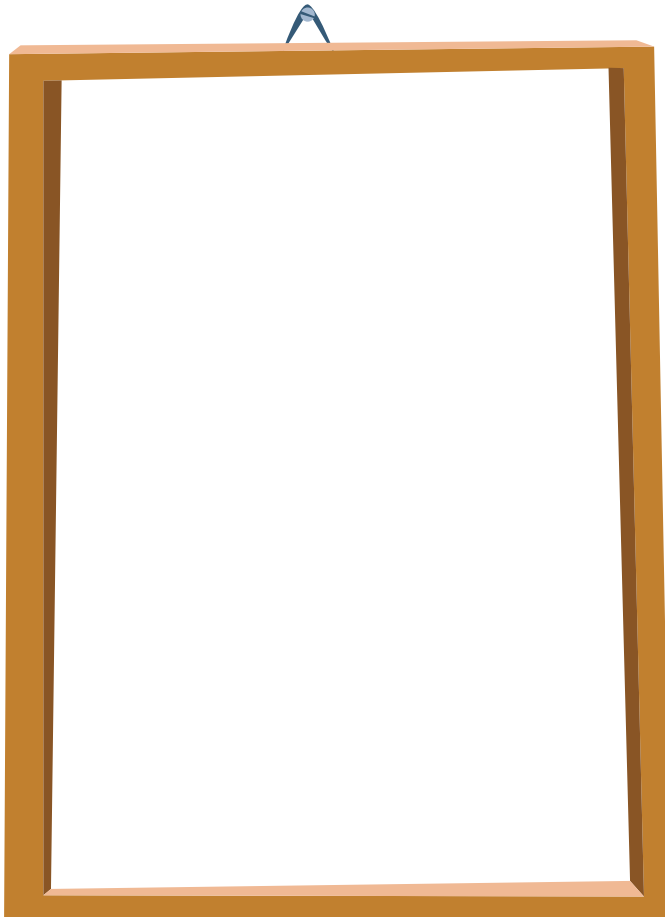
- Реши загонетку.

Бели звончић из снега звони и јавља зими да се уклони.

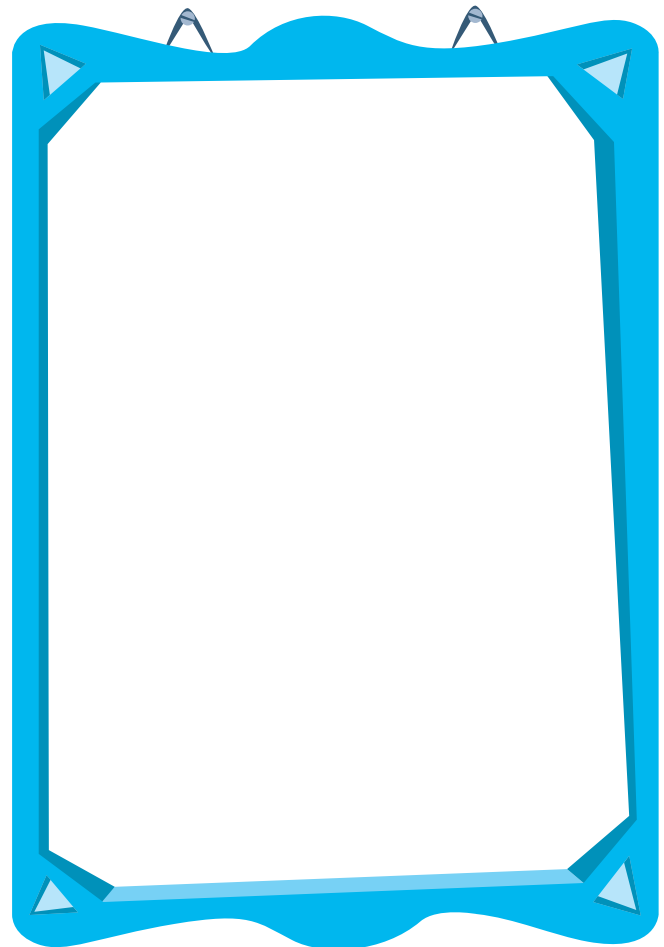
Станка Салонски

Ветар сејач

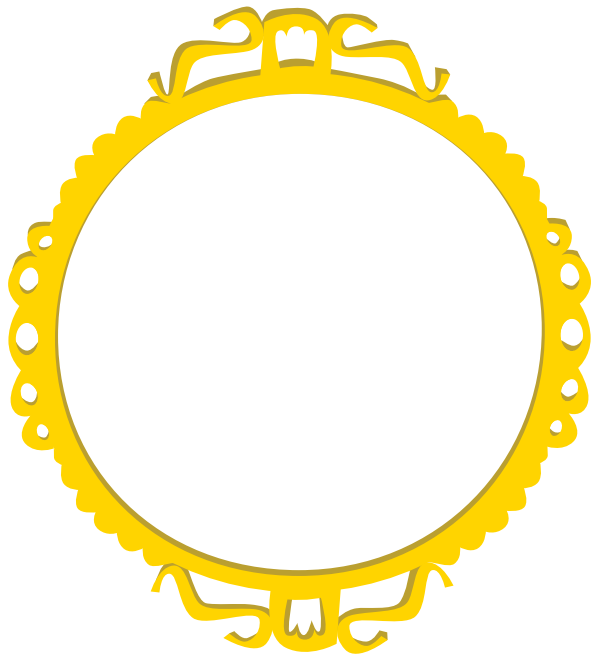
Ветар дува као луд,
а Нада се смеје,
мама каже: „Он сад свуд
путем цвеће сеје.

Дограбио семење
са ливаде зелене,
распукао балончић
жутоме маслачку.

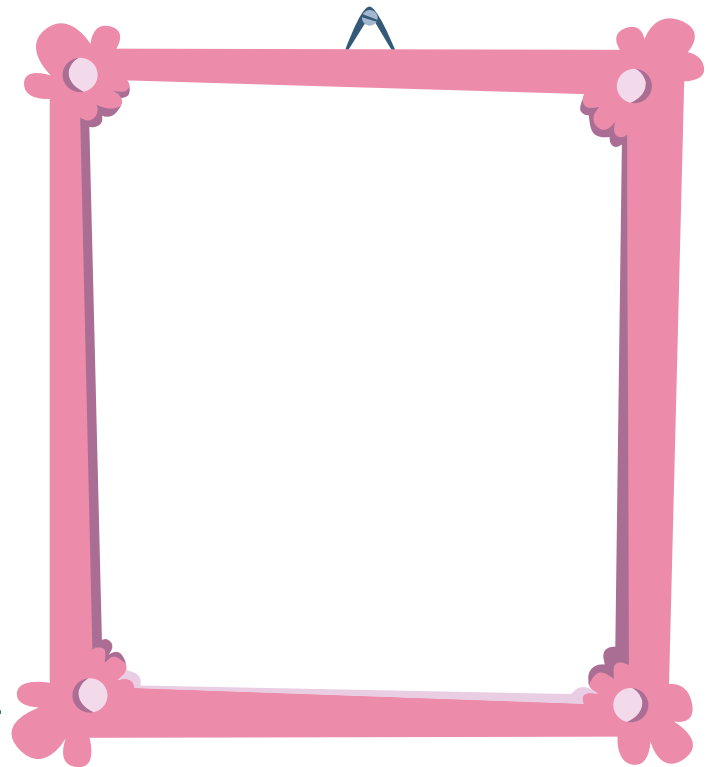

Булкама је отео
ситно црно семе,
сеје, сеје, ливаде
да буду шарене”.

Ветар дува као луд,
а Нада се смеје,
нека му је срећан пут
када цвеће сеје.

Мира Алечковић

★ ✎ Свакој строфи дај наслов и илуструј је.

★ ✎ Напиши како све ветар дува?
фијуче, _____

Јесења песма

Све је пошло наопачке
за врапце и мачке,
кад је јесен окачила
своје жуте значке,
кад је ветар запевао
новембарске тачке...

– Пажња! Пажња!
Велика јесења купопродаја!

Продајемо сунцобране
– купујемо кишобране!
Продајемо старо лишће
– купујемо пахуљице.
Продајемо тротинете
– купујемо санке!
Купујемо шубаре
– продајемо машине!

Продаћемо сокне
- купићемо рукавице.
Продаћемо сејалице
- купићемо грејалице.
Продаћемо сладолед
- попићемо чај!

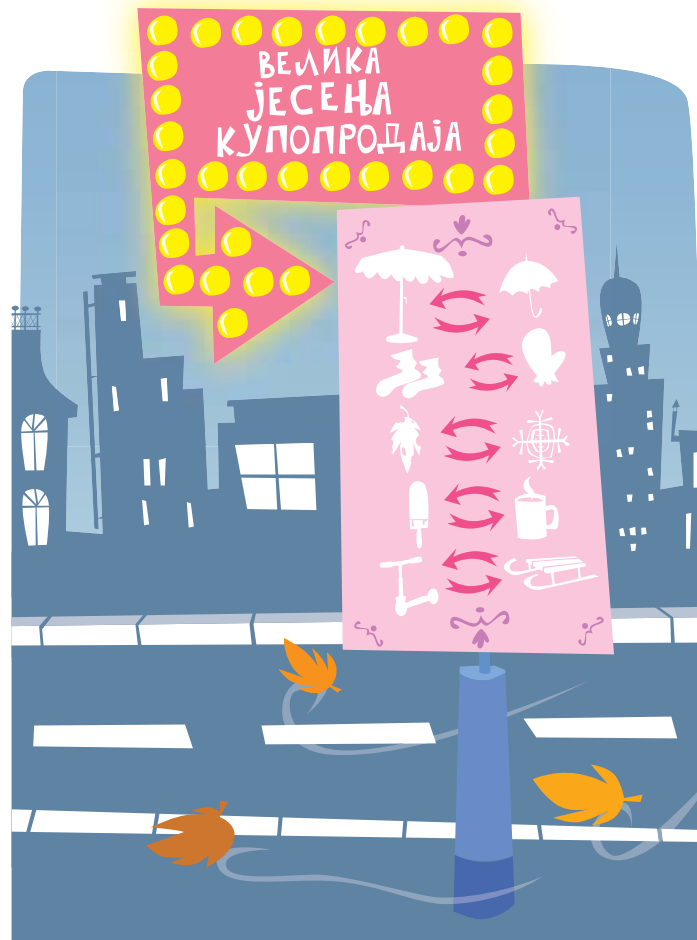
Јер:

Све је пошло стрмоглавце
за птице и цвеће,
кад је сунце одустало
на кров да нам слеће.
Као да је жуто љуто,
као да нас неће!

Душан Радовић

стрмоглавце †
наопако, зло,
рђаво

Плавом бојом подвуци оно што се у јесен продаје. Црвеном подвуци оно што се купује.

Коме је све у јесен пошло наопачке? Зашто?

За кога је све пошло стрмоглавце у јесен? Зашто?

Шта мислиш, у ком годишњем добу ће свима из песме бити боље? Објасни.

Које је твоје омиљено годишње доба? Зашто? Напиши о томе састав.

Сеница и дрво

У моме дворишту живи дрво. Његова капа је зелена и огромна, а струк му је узан и храпав.

На дрво слете сеница. Она је шарена и весела и има мало румено око. Нарочито се поноси златним перцима која се као дукат жуте на њеним крилцима.

„Шта хоћеш?“, упита дрво.

„Хоћу да се настаним у твом хладу“, рече сеница помирљиво.

„Не може!“, намргоди се дрво.

Сеница одлете.

Сутрадан је падала киша. Затим је синуло сунце. После су однекуд допузале гусенице. Оне су халапљиве. Дрво не може да их се ослободи.

Једу гусенице. Грицкају. Кваре капу дрвета.

„Упомоћ! Сенице, упомоћ!“, повика дрво.

Сеница је добра. Чула је дрво, па је долетела и одмах се дала на посао.

Кљуц! Кљуц! Све је мање гусеница. Шарена сеница је очистила зелену капу, после је очистила кљунић и шарена перца. Дрво је тада упита:

„Што се не настаниш код мене?“

Сеница се мало нећкала, сећајући се како је некада била одбијена. Али је ипак свила гнездо на дрвету.

Од тога дана живе сложено у моме дворишту дрво са зеленом капом и сеница са златним перцима.

Петар Стокић

★ Подвизи у тексту упитне реченице.

7 Како сеница помаже дрвету?
Како дрво помаже сеници?

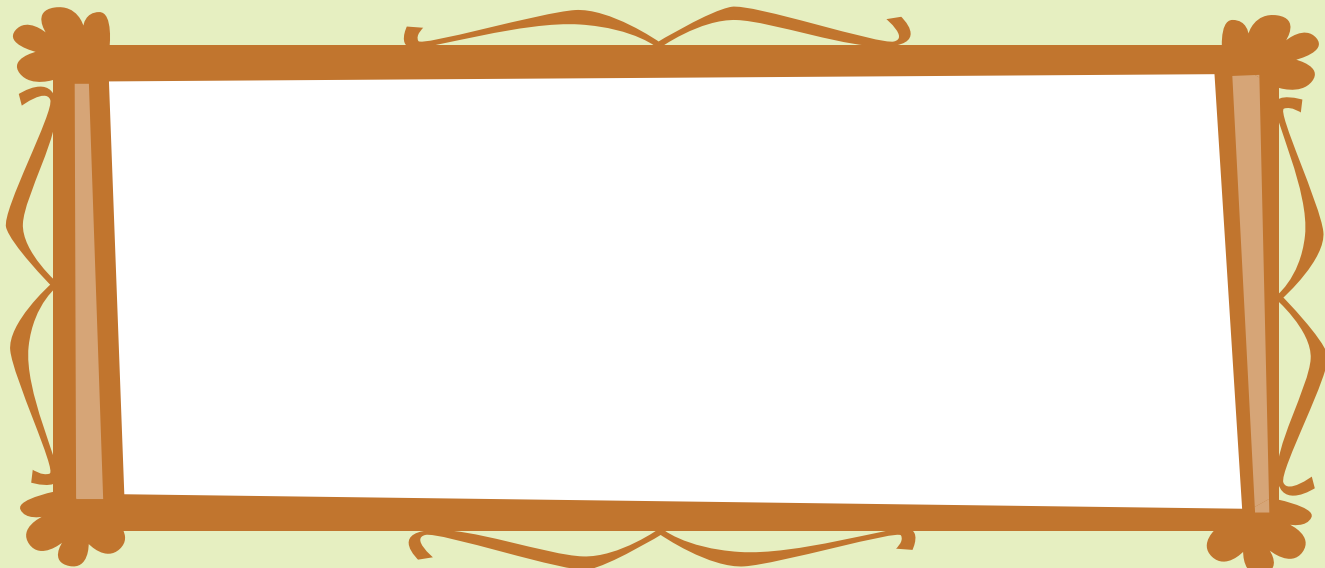
Ресторани за птице

Сваку мрву хлеба,
која ти не треба,
дај птици на грани,
гладну је нахрани.

Нек на свакој грани
буду ресторани.

Божидар Тимотијевић

 Како, по твом мишљењу, изгледа ресторан за птице? Опиши га. Нацртај ресторан за птице који си замислио.

Пролеће

Опет креће
пролеће
с песмом кроз мој крај.
Дође ласта, дође рода,
зажубори бистра вода
и полете змај.

Топли дани,
сунчани,
изменили свет.
И где, свуда наоколо,
где је било грање голо,
осу се цвет.
Вредне пчеле
почеле
да скупљају мед.
Снега нема, зима није,
бацили смо бунду, скије
– лоптин сад је ред!

Воја Царић

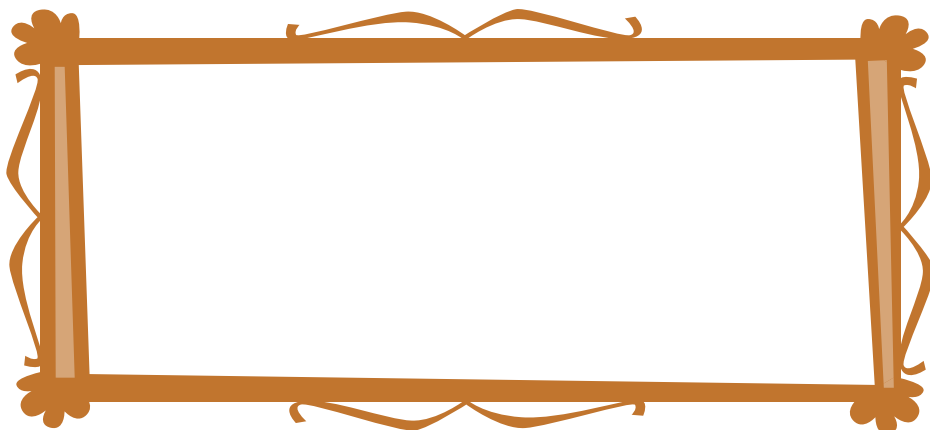

★ Препиши из песме речи које се римују.

_____	—	_____	—	_____
_____	—	_____	—	_____
_____	—	_____	—	_____
_____	—	_____	—	_____

7 Како сунчани топли дани мењају свет?
Напиши о томе састав.

8 Илуструј део песме који ти се највише допада.

Љубичица

Љубичице, лепотице,
дигни главу из травице!
Лепа ти је боја плава
и круница мирисава.
Подигни се,
не стиди се!

Станко Ракита

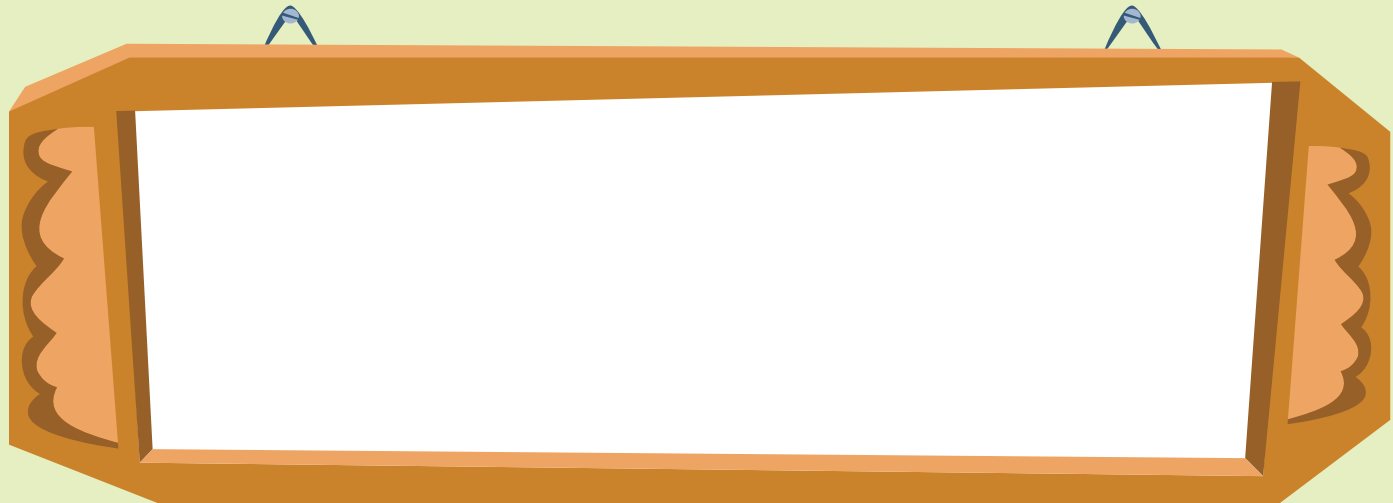

Подвуци заповедне реченице из ове песме и препиши их.

Које годишње доба најављује љубичица?

Који још цвет најављује то годишње доба?

Нацртај букет од цветова који најављују пролеће.

Ко је крив

Упитала баба унуку:

- Зашто ти је тако прљава кецеља?

- То су јагоде криве, бако. Ставила сам их у џеп, а оне су ми упрљале кецељу.

- Зашто су ти прљава колена и руке?

- То је Азорка крива! Провукла се испод тарабе и почела да лаје на мене: „Ав, ав! Провуци се испод тарабе!” И ја сам се провукла.

- А зашто си тако разбарушена?

- То је ветар крив, бако. Трчала сам, а он је јурио за мном. Сакрила сам се под грмом, а он ме и тамо нашао. Подвукла сам се под степенице, али ме је и тамо открио. Ја нимало нисам крива!

А по вашем мишљењу, децо, ко је свему крив?

Л. Владеску

 Размисли и напиши ко је свему крив. Објасни.

 Пронађи речи које се крију у кецељама.

Напиши састав са насловом „Један мој несташлук”. Питања која ти могу помоћи у писању:

- Када се то догодило?
- Где се догодило?
- Ко је све у томе учествовао?
- Како си се осећао ти, а како остали учесници?

Сликовница

На ливади нашој
када дођу ласте,
од цвећа и трава
сликовница расте.

Сликовница дивна
од звончића плава,
огњице, маслачка
и вижљастих трава.

У њеноме крилу
препелица спава,
прапорцима росе
ноћ је улепшава.

Свакога је јутра
ветрић прелистава.

Момчило Тешић

Шта је у овој песми сликовница?

Напиши речи из песме које показују шта се све у сликовници налази.

Нацртај једну страну те сликовнице.

Речи са умањеним значењем

Мали живот

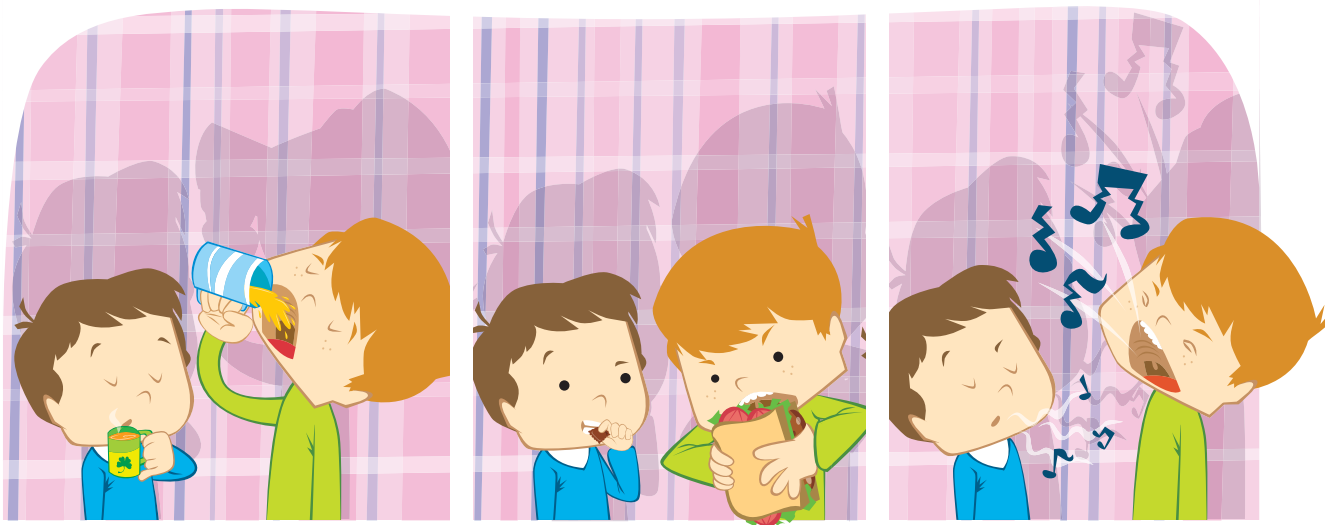
Док неко ПИЈЕ
ја пијуцкам.

Док неко ГРИЗЕ
ја само грицкам.

Док неко ПЕВА
ја певуцкам...

И тако мало, ситно живуцкам.

Душан Радовић

Реч **шољица** означава малу шољу. То је реч са умањеним значењем.

★ Одговори на питања.

Шта пијеш? _____ Шта пијуцкаш? _____

Шта гризеш? _____ Шта грицкаш? _____

Шта певаш? _____ Шта певуцкаш? _____

Ја сам чудо видео

Пуж се с биком туче,
Коза кола вуче,
Мрав бркове суче,
Коњ на грани спава,
Зец пут преорава,
Мува товар носи,
Вук на путу проси,
Рода жабу служи,
Миш се с мачком дружи.

Шалива народна песма

 Које би чудо ти волео да видиш? Опиши га.

 Напиши речи са умањеним значењем:

пуж – пужић

мува – _____

коза – _____

рода – _____

мрав – _____

жаба – _____

коњ – _____

миш – _____

зец – _____

крава – _____

Птица и дрво

Спустила се птица на дрво, зацвркулала нешто и ускоро одлетела. Чекало је дрво птицу и размишљало кад ће се птица вратити и допевати своју песму. Али, птице није било.

Међутим, после неког времена птица је поново долетела и зацвркулала. И сутрадан је дошла носећи у кљуну сламку.

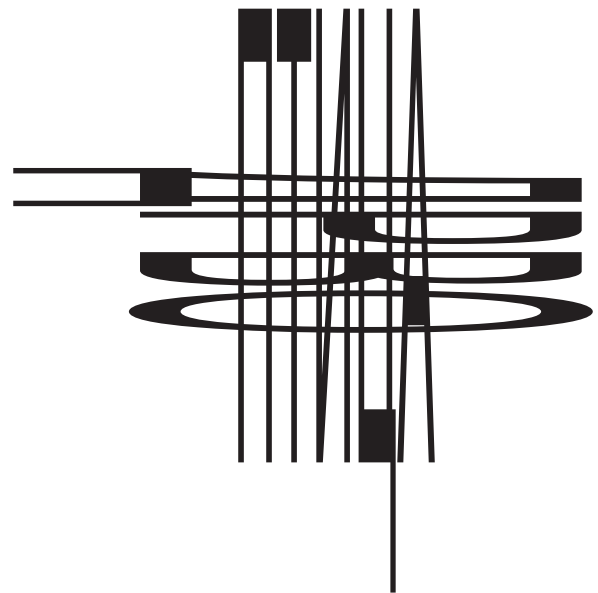
Непознат аутор

7 Смисли и напиши шта се догодило после.

★ Заокружи на цртежу све оно што птица користи кад прави гнездо.

★ Прочитај шта пише у плетеници.

Занимљивости

Да ли знаш да...

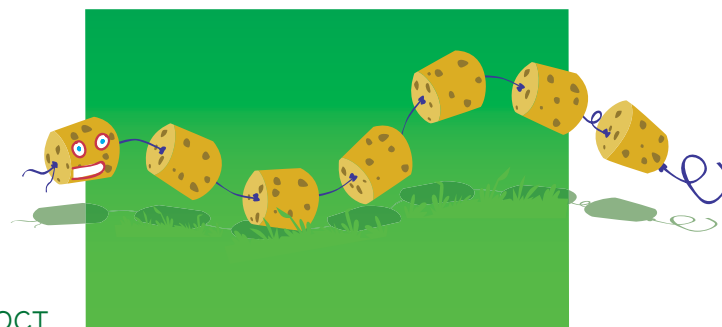
Старо храстово дрво може да обезбеди храну, склониште и хлад за много различитих животиња, од којих су најбројнији инсекти.

Храст пустињак је врста дрвета која на површини стабла има заштитни слој – плуту. Тај слој може се пажљиво скидати сваких десет година. Португалија је највећи произвођач плуте на свету. Од плуте се праве различити предмети.

Змија од запушача

Потребно је седам или више запушача од плуте, конач, игла.

Нанижите запушаче на конач (нека вам неко старији помогне), а на првом запушачу нацртајте змијине очи и уста или их нацртајте на папиру. Исеците их и залепите на запушач.

Пронађи и прочитај још неку занимљивост о биљкама и животињама.

Цртанка

Дај ми две-три чисте хартије ал' исте

и једну оловку да нацртам пловку.

Дај ми жуту боју да обојим проју

па ћу њоме затим Сунце да позлатим.

И плава ми треба за комадић неба

она ће да дода воду ради брода.

Дај ми после плаве зелену због траве

и због скоро триста на дрвету листа.

Сад црвену нову због црепа на крову

и због једног лица и због лубеница.

Дај ми боју белу због цвета за пчелу

а и после њега због две грудве снега.

Дај ми боју црну да нацртам срну

да обојим мачку да ударим тачку.

Стеван Раичковић

★ Свака строфа у песми *Цртанка* има по _____ стиха.

Подвуци у песми речи које се римују.

★ Одговори на питања о томе шта ко ради на ливади.

Ко скаче? _____

Ко лети? _____

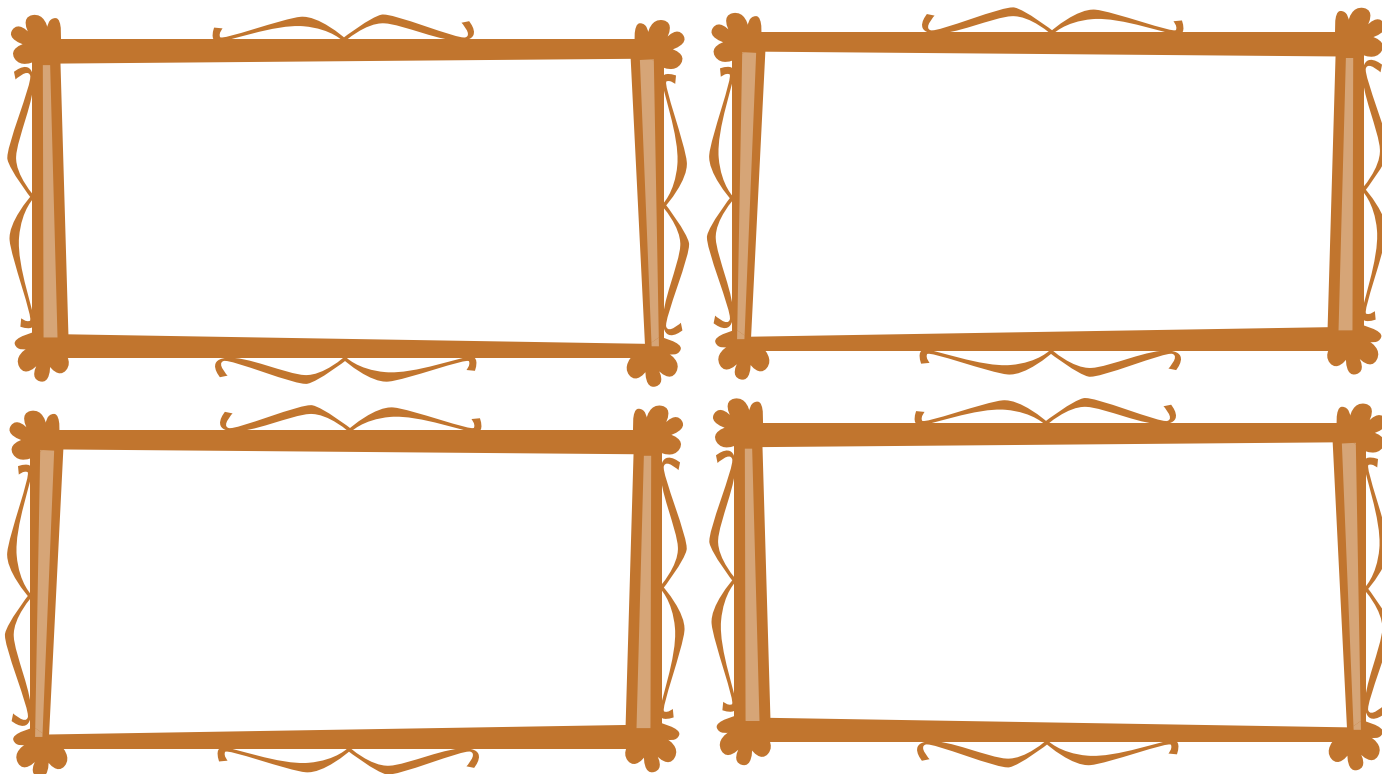
Ко мили? _____

Ко пева? _____

Шта се зелени? _____

Шта мирише? _____

👉 Изабери и заокружи у песми четири строфе које ти се највише допадају. Илуструј их.

Речи са увећаним значењем

И од већег има веће, и од јачег има јаче.

кућица

птичица

кућа

птица

кућерина

птичурина

Реч кућерина означава велику кућу. То је реч са увећаним значењем.

Каква треба да је глава за поједина знања

За мала знања
потребна је глава
мала и још мања.

За знања већа
и глава треба
да је нешто већа.

За највећа знања
довољна је глава
коју има Вања.

Божидар
Тимотијевић

Заокружи речи из ранчине
које имају увећано значење.

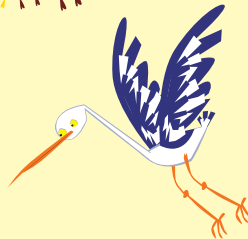
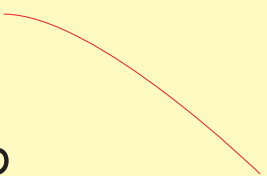
7 Шта мислиш, каква треба да буде глава
за највећа знања?

Сети се шта смо научили...

Које се речи римују? Повежи речи са сликом онако како је започето.

ред
свет
прво
бела
вода
тачка

Врабац је мали да пева, зато цвркуће!

Врабац је ситан да скаче, зато скакуће!

Душан Радовић

Речи са

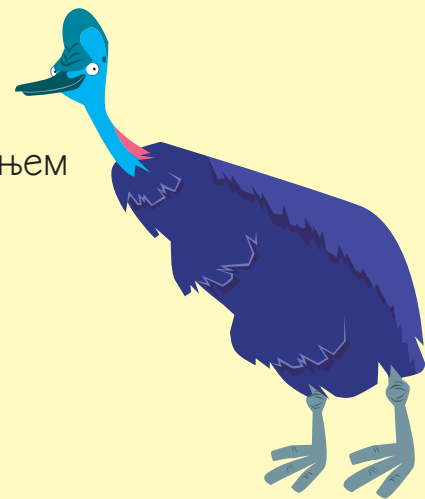
умањеним И **увећаним** значењем

птичица

птица

птичурина

4. Пријатељ се у невољи познаје

Голуб и пчела

Једног летњег дана пошла је пчела на поток да се напије воде. Слетела је на један камен и почела да пије. Омакла се с камена, пала у воду и почела да се дави.

То је видео голуб с гране. Откинуо је кљуном један лист с дрвета и бацио га пчели. Пчела се попела на лист, крила су јој се осушила и она је одлетела.

Другог дана дошао је ловац у шуму. Опазио је голуба на грани, па нанишанио пушком на њега. Видела то пчела и слетела ловцу на руку. Бојећи се да га пчела не уједе, ловац је махнуо руком и голуб је одлетео.

Народна прича

 Објасни шта значи кад кажемо:
Пријатељ се у невољи познаје.

 Како је голуб помогао пчели?
Како је пчела помогла голубу?

 Препричај причу *Голуб и пчела.*

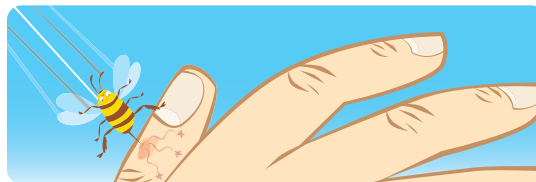
 Погледај слике и наслове. Размисли о томе како треба да буду поређани. Упиши у кружиће бројеве (1, 2, 3, 4) по редоследу догађаја.

 Наслове по реду препиши у свеску.

Голуб у невољи

Ко добро чини, добрим му се враћа

Пчела у невољи

Голуб помаже пчели

Разумљива песма

Причају по свету
Како је пуж спор
А немају појма
Да је мудар створ

Што да пушта корак
И пролива зној
Што да жури кући
Кад је већ у њој

Драгомир Ђорђевић

- 7 Зашто је пуж мудар створ?
Да ли знаш још неке животиње
које своју кућу носе са собом?
Објасни шта значи реченица:
Своја кућица, своја слободица.

- 7 Сигурно си некада у игри правио кућицу. Како је изгледала? Опиши је.

Нашô Јова кућицу

Нашô Јова кућицу,
увукô се под кров.
Отуд вири вичући:
„Сад сам ја гаров!“

„Ко ми приђе, ујешћу га”,
тако прети Јова.
Ал' се нико не боји
од новог гарова.

Јован Јовановић Змај

Цар и скитница

Лица: ЦАР, СКИТНИЦА, СТРАЖАР
и још много стражара.

*(Догађа се у дворцу. Цар седи на
столици за љуљање и љуља се.)*

СТРАЖАР: Пресветли царе, ухватили
смо једну скитницу који је прелазио
преко ваше царске ливаде.

ЦАР: Доведите га. *(Стражари уводе
скитницу.)*

СТРАЖАР: Ево га, царе, то је
скитница.

ЦАР *(скитници)*: Ко си ти и шта
носиш испод кабанице?

СКИТНИЦА: Ја сам путујући свирач,
пресветли царе. Ово је моја фрула.
(Показује фрулу.)

ЦАР: Којешта! Какав свирач, каква
фрула! Ко има користи од тога?

СКИТНИЦА: Па, пресветли царе,
има. Људи се веселе, жене се радују,
деца се задовољно смеју када чују
пријатну музику.

ЦАР: Којешта! Каква музика, каква
радост!

СКИТНИЦА: Радост, пресветли
царе! Човек мора да се смеје и да се
радује да би био срећан.

ЦАР: Којешта! Каква срећа! Шта је
то? И зар та шупља ствар са рупицама
вреди нешто?!

СКИТНИЦА: Вреди, пресветли царе!
Ова фрула је чаробна. Она вреди више него дворец, више него имање...

ЦАР: Којешта! Више него дворец!...
Је ли та фрула од злата?

СКИТНИЦА: Не, није.

ЦАР: Је ли од сребра?

СКИТНИЦА: Не, није.

ЦАР: Је ли од слонове кости?

СКИТНИЦА: Не, није.

ЦАР: Како је онда чаробна?

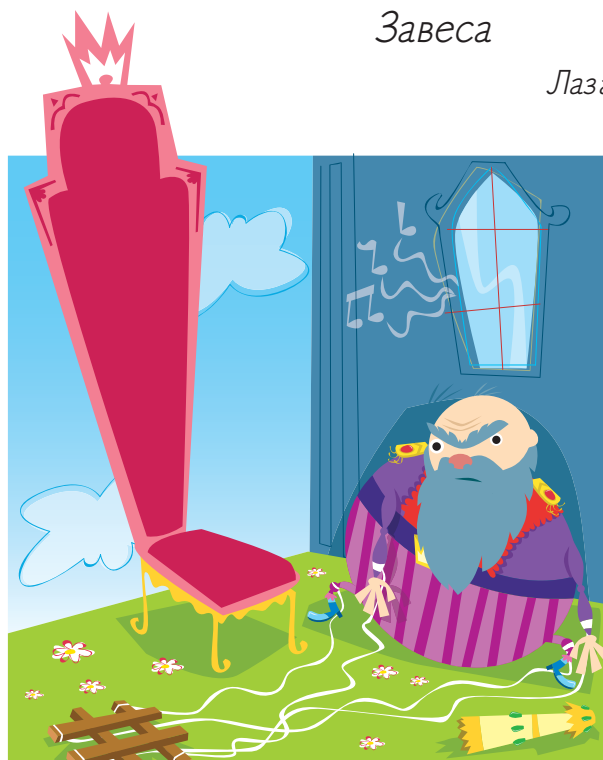
СКИТНИЦА: Тако, пресветли царе:
онај који је носи и свира у њу – слободан је. Он доноси и другима лепоту: срне и дивљи коњи поздрављају га када прође шумом и свака ливада којом свирач корача лепша је од царске.

ЦАР: Којешта! Избаците простака напоље!

(Скитница приноси фрулу уснама и почиње да свира. Много стражара улази и уместо скитнице дохвате цара и, заједно са столицом, изгурају га напоље, уз веселе узвике. Затим се враћају, поседају укруг око скитнице и слушају његову свирку на фрули.)

Завеса

Лаза Лазих

Обичном оловком подвуци у тексту оне речи које говоре о томе шта глумци треба да раде.

Црвеном бојом подвуци једну обавештајну реченицу. Зеленом подвуци једну упитну реченицу. Плавом подвуци једну заповедну реченицу.

Поделите улоге у одељењу и читајте текст по улогама.

Лисица и гавран

Гавран је негде нашао повећи комад сира и, стојећи на грани дрвета, држао је чврсто сир у кљуну. Лисица то опази и пошто се привукла дрвету, поче да хвали гаврана.

– Ти си веома лепа птица – рече она
– и имаш прекрасно перје! Нико на свету не би био тако савршен као ти, само када би умео да певаш!

Ово је **басна**. Басне су приче у којима животиње говоре и понашају се као људи.

 Како је лисица хвалила гаврана?

Шта је лисица навела као једини гавранов недостатак?

Како се гавран осећао због тога?

Шта је урадио?

 Сигурно те је некада неко надмудрио као лисица гаврана. Како је то било? Како си се тада осећао?

Гаврану се није свидело да поред толике своје лепоте има и неки недостатак. Да би уверио лисицу да уме и да пева, он отвори кљун и загракта.

Сир му испаде из кљуна, лисица зграби плен и побеже.

– Е, мој гавране – мислила је она имаш ти сјаја и гласа, али немаш памети.

Народна басна

 Напиши још неке особине:

лисице

гаврана

лукава

наиван

Славујак

Лепо пева славујак
у зеленој шумици,
на тананој гранцици.
Отуд иду три ловца
да стрељају славуја.
Он се њима молио:
„Немојте ме стрељати,
ја ћу вама певати
у зеленој баштици,
на руменој ружици!”
Ухватише три ловца
и однеше славуја,
метнуше га у дворе
да им драге весели.
Неће славуј да пева,
него хоће да јада.
Однеше га три ловца
и пустише у луге.
Стаде славуј певати:
„Тешко другу без друга
и славују без луга!”

Народна песма

Где је славуј певао? Како се осећао?

Зашто славуј није хтео да пева док је био заробљен?

Објасни шта значе стихови:

*Тешко другу без друга
и славују без луга.*

Подвуци и препиши из текста речи са умањеним значењем. Поред сваке напиши реч са увећаним значењем.

славујак – славујчина

_____	–	_____
_____	–	_____
_____	–	_____
_____	–	_____

Деда и репа

Посеја деда репу. Израсла репа голема, преголема. Стане деда репу из земље чупати – повуци, потегни, ишчупати не може.

Позове деда у помоћ бабу. Баба за деду, деда за репу – повуци, потегни, ишчупати не могу. Позове баба у помоћ унуку. Унука за бабу, баба за деду, деда за репу – повуци, потегни, ишчупати не могу.

Позове унука у помоћ куцу. Куца за унуку, унука за бабу, баба за деду, деда за репу – повуци, потегни, ишчупати не могу. Позове куца у помоћ мацу. Маца за куцу, куца за унуку, унука за бабу, баба за деду, деда за репу – повуци, потегни, ишчупати не могу. Позове маца у помоћ миша. Миш за мацу, маца за куцу, куца за унуку, унука за бабу, баба за деду, деда за репу – повуци, потегни, ишчупају репу.

Руска народна прича

- Зашто деда није могао сам да ишчупа репу?
- Ко је кога позвао у помоћ?
деда – _____, баба – _____,
_____ – куцу, куца – _____,
_____ – миша.
- Шта је од овога заиста могло да се догоди? Шта није?
- Сети се нечега што ниси могао да урадиш сам. Ко ти је тада помогао? Како?

Два друга

Ишла шумом два друга, а пред њих искочи медвед. Један се даде у бекство, успуза се уз дрво и сакри, а други остаде на путу. Ништа му друго не остаде – баци се на земљу и претвараше се да је мртав.

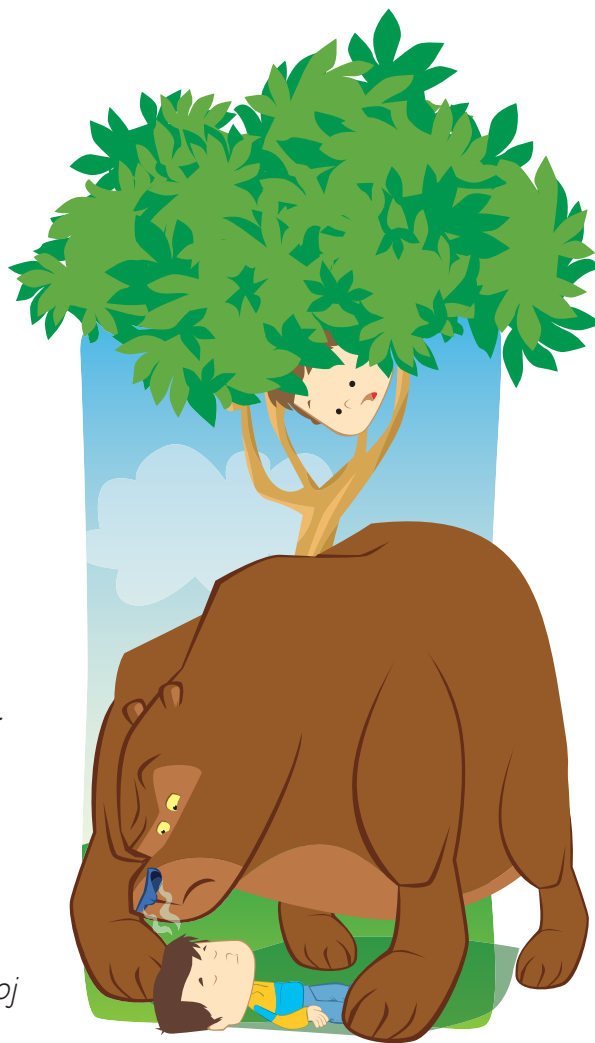
Медвед приђе и поче да га њуши, а овај престаде да дише.

Медвед му оњуши лице, помисли да је мртав, па оде.

Кад се медвед удаљио, онај друг сиђе с дрвета и стаде се смејати: „Дедер, реци ми шта ти је медвед шапутао на ухо?”

„Рекао ми је да су лоши они људи који у опасности напуштају своје другове.”

Лав Толстој

- Шта су учинила два друга када је пред њих искочио медвед?
Како се понашао медвед када је пришао човеку који је лежао?
Шта значи реченица: *Лоши су они људи који у опасности напуштају своје другове?*
- Подвуци упитну реченицу у тексту.
- Напиши како би ти поступио да си се нашао у сличној ситуацији.

Рђава шала

Било једно чобанче. Оно је мислило да сме лагати у шали, па стане једном викати: „Вуци! Вуци! Помагајте, људи!” Кад су му други чобани дотрчали у помоћ, оно им се смејало како их је преварило. Једанпут заиста дођу вуци, а оно опет стаде викати: „Вуци! Вуци! Помагајте, људи!” Али му сад чобани нису дошли у помоћ јер су мислили да их опет vara. Вуци му нападну овце и многе покољу.

Ко једанпут слаже, други пут му се не верује.

Народна прича

рђав ≠ лош

чобанче ≠ особа која чува стоку

Препричај причу *Рђава шала*.

Заокружи овчицу испред пословице која одговара овој причи.

Лепа реч гвоздена врата отвара.

Лажову не верују ни када истину говори.

Напиши састав на тему „Једном сам се и ја рђаво нашалио”.

Два јарца

Преко дубоког потока наместили људи брвно. Срела се на брвну два јарца.

- Склони се! – викну један.
- Склони се ти, ја нећу! – рече други.
- Е, да видимо ко ће се склонити! – рече први и сави рогове спреман на битку. И други се исто тако нарогуши.

Грунуше роговима један другога и оба падоше у воду.

Народна прича

Две козе

Среле се две козе на узаној стази. Изнад стазе беше стена усправна као зид. Испод њих дубока провалија.

Замислише се козе: шта сад да раде? Нису се могле окренути да би се вратиле одакле су кренуле. Зато једна коза леже и опружи се по земљи, а друга пажљиво пређе преко ње.

Тако обе одоше живе и здраве својим путем.

Доситеј Обрадовић

Јарци и козе имали су сличан проблем.

Ко га је паметније решио? Зашто тако мислиш?

По чему су сличне ове две басне? По чему су различите?

Изабери тему о којој желиш да пишеш.

Једном сам био/била
тврдоглав/тврдоглава

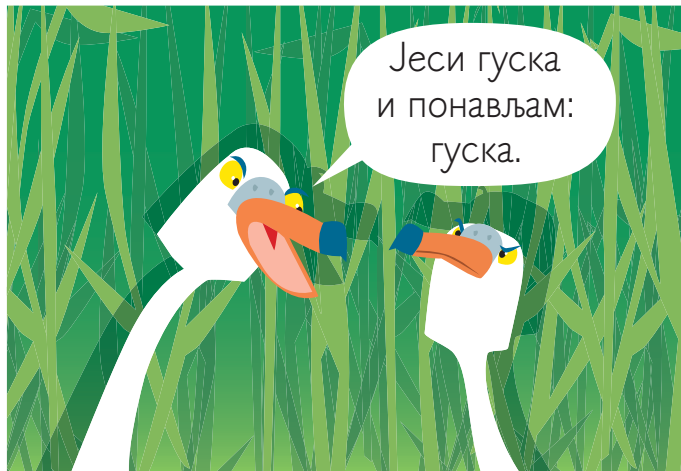

Једном сам паметно
поступио/поступила

Гуске

Текст: Гвидо Тартаља

Једна гуска рекла другој гуски да је гуска.

А прва опет:

Наљути се друга гуска. Њој да једна гуска каже да је гуска?! И викну првој гуски:

Ово је стрип.

Објасни шта је све смешно у овом стрипу.

Напиши састав на тему „Посвађао/посвађала сам се“.

Бродић

Пошли да шетају Жабица, Пиле, Мишић, Мрав и Бубамара. Ишли, ишли – и дошли до बारे.

„Хајде да се купамо!”, рече Жабица и скочи у воду.

„Ми не умемо да пливамо”, рекоше Пиле, Мишић, Мрав и Бубамара.

„Креке-хе-хе! Креке-хе-хе!”, насмеја се Жабица. „А шта онда умете?”

Увредили се Пиле, Мишић, Мрав и Бубамара, па су се замислили.

Мислили – мислили, па смислили.

Оде Пиле и донесе листић.

Мишић – орахову љуску.

Мрав довуче сламку.

А Бубамара – кончић.

И отпоче рад: у љуску уденуше сламку,
кончићем привезаше листић – и направише бродић!

Гурнуше бродић у воду.

Ушли сви у бродић и отпловили! Жабица вирну из воде да се опет насмеје, али је бродић већ далеко отпловио ... није могла да га стигне!

Написао: Владимир Сутејев, превод с руског: Вера Кусицки и Петар Антоновић

Зашто су се увредили Пиле, Мишић, Мрав и Бубамара?

Од чега су направили брод?

У чему је жаба погрешила? Шта мислиш, како се осећала на крај у приче?

Препричај причу *Бродић*. Смисли другачији крај.

Јабука

На брду је расло дрво. На њему је висила румена јабука. Наишао је лопов. Попео се на дрво и кад је хтео да дохвати јабуку, грана се затресла и јабука је рекла:

– Нисам ја за тебе.

Откинула се, пала на земљу и почела да се котрља низбрдо. С пропланка су јабуку видели чобани.

– Гле, лепе јабуке!

Настала је свађа око тога ко ју је први угледао. Сви потрче према њој. А јабука рече:

– Нисам за вас.

Скрене нагло и откотрља се даље. Котрљала се тако јабука, котрљала и наишла на два путника. Видели је и један и други, и помислили: „Лепе ли јабуке! Узећу је, али да не види мој сапутник!” А јабука рече:

– Нисам за вас.

Скрене и откотрља се даље преко ливаде. На ливади је спавао дечак,

а девојчица је седела покрај њега. Угледала је јабуку и рекла:

– О дивне ли јабуке! Пробудићу брата, па ћемо је заједно појести.

А јабука се насмешила:

– Ја сам за вас.

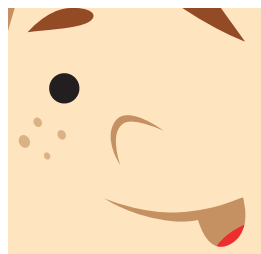
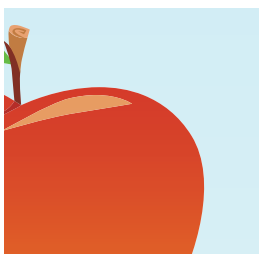
И докотрљала се девојчици у крило.

Драган Лукић

- ★ Пажљиво погледај сличице – детаље са горње слике. Пронађи их на горњој слици. Испод сваког детаља напиши кога или шта он представља.

- 7 Објасни зашто је јабука лопову, чобанима и путницима рекла: *Нисам ја за вас.* Зашто је јабука хтела да остане код девојнице у крилу?

Сети се шта смо научили...

Повежи причу са одговарајућом пословицом.

Лисица и гавран

Рђава шала

Голуб и пчела

Пријатељ се у невољи познаје.

Мудрог је тешко преварити.

Лажову не верују ни када истину говори.

Повежи слике јунака из прича с насловом приче.

Деда и репа

Бродић

Голуб и пчела

Лисица и гавран

5. Причам ти причу

Три ловца

Била три ловца, двојица нису имала оружје, а трећи је био без пушке.

Пођу они једном у лов и крену три зеца. Два зеца утекоше, а трећег нису убили. Онога што нису убили, узму и понесу кући.

Дођу пред једну кућу која није имала ни зидова ни темеља ни крова. Позову домаћина, који није био ту, и рекоше:

– Дај нам некакав лонац да скувамо зеца. Домаћин рече:

– Имам три лонца. Два су разбијена, а трећи нема дна.

– Баш добро! – рекоше ловци.

Узму онај лонац што није имао дна и у њему скувају зеца којег нису убили, слатко се наједу и оду.

Шаљива народна прича

 Да ли су ловци појели зеца? Зашто тако мислиш?

Шта је у овој причи шаљиво?

Ово је једна шаљива реченица:

Слане крушке расту у бакином ходнику.

Смисли и напиши три шаљиве реченице.

Пронађи у тексту грешке.

Препиши га исправно.

Гледала сам како се пече хлеб у месари. Била сам сва црна од брашна. Мама је морала сунђером да ми очетка одело. Донела ми је чашу пуну слатког хлеба. Полако сам пијуцкала и гледала филм. Убрзо ми се приспавало јер је филм био љубазан.

Сунчев пјевач

У топли летњи дан сједи цврчак на улазу своје тамне рупе, своје драге кућице, и пјева своју бескрајну сунчану пјесму.

Пјева цврчак о томе како се у рано свитање, пуно јутарње румени, буде птице и цвркутањем дочекују сунце, пјева о подневу кад златна пшеница шуми и врапци се свађају у зеленим крошњама, о свјежем вечеру кад цвјетови шире

крунице и очекују росу. Прича цврчак у пјесми и то како се мрав зноји вукући сламку много пута већу од себе, и то како је јуче једна страшно велика говеђа нога стала управо испред његове рупе, а он је побјегао дубоко под земљу и срце му је било мање од макова зрна.

Поред цврчкове рупе његов сусјед, зловољни срдити хрчак, незадовољан гунђа:

- Пјевај само, пјевај, лакомислена главо, пресјешће ти брзо твоја пјесма. Зар не видиш како се црни облаци дижу изнад планине.

- Хеј, хеј, цврк-цврк, облаци ће се разићи и опет ће бити сунца - пјевај ући му одговара цврчак.

- Збиља, збиља, је ли то истина? - припиташе га са гране врапци, уплашени од непогоде.

- Хм, каква истина! - љутито им одговори хрчак. - Налетјеће таква олуја

која ће бестрага однијети све жито с поља и ја ћу онда читаву зиму гладовати. А и ви нећете боље проћи, проклети крадљивци. Покуписте сву пшеницу, па мени баш ништа неће остати.

- Хеј, хеј, послвије олује сунце увијек веселије сија и небо постаје љепше од модрих различака у пољу – пјева цврчак.

- Гле, модрих различака! Каква ми је то љепота у тим твојим различцима, кад се они не једу?! Зар је лијепо оно што се не може појести? – гунђа хрчак.

- Хвала ти, мали мој пријатељу – слете до цврчкове рупе једна брижна грлица – хвала ти што ме храбриш лијепим временом, јер дјеца су ми још млада, па се бојим да не настрадају у олуји.

Док су они тако разговарали, облак већ бијеше заклонио сунце. Сијевну прва зеленкаста страшна муња.

- Ето, кажем ти ја – закука хрчак – удариће такве бујице и поплаве, које ће уништити све што се налази у пољу. А вода ће продријети у моју рупу,

овлажиће жито које сам љетос укра... хм, овај ... скупио, и оно ће још прије зиме иструнути... Јао, јао, пропашће онда цио свијет.

- Какве бујице, какве поплаве – насмија се распјевани цврчак. – И послвије најбујније кише шеве ће се опет дизати у плаво небо, њихова пјесма испуниће цијели свијет, а златни маслчак опет ће се радовати сунцу, пијан од своје љепоте.

- Ох, ох, сунчани пјевачу, како је весело срце моје од тих твојих ријечи – задихано ускликну један мрав журно силазећи низ витку влат пшенице. – Знате, моја су браћа далеко на путу, па се све бојим какве несреће. Ох, ох, буде ли тако као што ти кажеш, поклонићу ти најзрелије и највеће пшенично зрно.

Планина се замрачи, муње учесташе и прве тешке капље ударише о земљу.

Јато чворака журно прелетје ниско над самим класјем.

- Почине смак свијета – злурадо прогунђа хрчак гледајући уплашено врапце шћућурене у крошњи старе крушке, усред поља. – Кад се ја поново вратим из своје рупе, вас више неће бити у животу и онда су сва жита свијета моја.

То рече и нестаде га под земљом.

- Охо-хо, охо-хо, али ће нас освјезити овај пљусак – запјева цврчак. – До виђења, сви који ме познајете и чујете, морам малко да склоним главу.

И он се увуче у своју рупу тек толико да га кишна кап не би ударила у главу, па је усхићен гледао како блиставе муње парају облаке. Уопште, то је била његова слаба страна да је уживао гледајући муње.

- Све ће се опет на добро свршити кад то цврчак вели – помислише и врапци, и мрави, и једна шарена бубамара, скривена под листом маћухице.

Плаха љетња киша зачас прође пољем, облаци се разиђоше, а сунце се разли пољима као златна ријека. Угледавши поново сунце, које је рађало радост у његову срцу, цврчак први изиђе из склоништа и запјева своју најљепшу пјесму у почаст сунцу. И сви осјетише да је то заносна пјесма добром сунцу, које се ујутру диже изнад дрвећа на бријегу.

Зашуми пшеница таласајући се као море, врапци се радосно разлијетише на све стране, осмијехну се модри различак, увјерен да је његов цвијет дио самог неба, па чак и вјечито зловољни хрчак осјети како му се по лицу разлијева блаженство и хитро побјеже у рупу да то не би ко видио.

На влату пшенице, изнад самог цврчка пјевача, задивљен је слушао један мрав, заборавивши тренутно куд оно бијаше пошао.

Бранко Ћопић

Пронађи и подвуци једном бојом оно што говори цврчак.

Другом бојом подвуци хрчкове речи.

Који се ликови појављују у овој причи? Који су ликови главни?

Напиши особине које има цврчак.

А које има хрчак?

Пронађи у осмосмерки и заокружи ове речи: хрчак, птице, врапци, цврчак, мрав, грлица, бубамара.

Ц	П	Љ	З	Ш	Ф	З	О	Д
Л	Т	Ђ	И	Ц	П	А	Р	В
Х	И	Ж	Ф	В	О	Д	Ф	А
А	Ц	И	Л	Р	Г	Х	Д	Р
Ц	Е	Х	Р	Ч	А	К	З	М
О	Б	У	Б	А	М	А	Р	А
З	Ш	О	Ђ	К	Ф	Х	Ђ	Д

Тужибаба

ТУЖИБАБА: Молим, учитељице, он ми је узео гуму!

УЧИТЕЉИЦА: Добро, добро, вратиће ти је... Седи.

ДЕЧАК (исмева тужибабу шапатам): Молим, учитељице, молим учитељице...

ТУЖИБАБА: Молим, учитељице, он ме исмева...

УЧИТЕЉИЦА: Немој, Поповићу, да га исмеваш...

ТУЖИБАБА (кези се): Ееее!

ДЕЧАК: Тужибабо!

ТУЖИБАБА: Молим, учитељице, он ми каже да сам ја тужибаба!

УЧИТЕЉИЦА: Ниси ти тужибаба, седи само...

ТУЖИБАБА (обраћа се дечаку): Е, ето видиш да нисам!

ДЕЧАК: Ниси ти тужибаба – ти си тужидеда!

ТУЖИБАБА: Молим, учитељице, он ми каже да сам ја тужидеда!

УЧИТЕЉИЦА: Није могуће!... Поповићу, Поповићу, буди миран!

ТУЖИБАБА: Ееее... Учитељица ти је рекла да будеш миран!

ДЕЧАК: Ниси ти тужибаба, ни тужидеда – ти си ништа!

ТУЖИБАБА: Молим, учитељице, он ми каже да сам ја ништа!

УЧИТЕЉИЦА: А шта ти њему кажеш?

ТУЖИБАБА: И он је ништа!...

УЧИТЕЉИЦА: Е, па у реду... Седите сада и будите мирни.

ТУЖИБАБА (Седа на своје место и радознано гледа шта ће дечак да учини; дечак не реагује, што тужибабу нервира. Одједном скочи.): Молим, учитељице, он ме гледа!

УЧИТЕЉИЦА: Шта кажеш?

ТУЖИБАБА (плачно): Молим, он ме стално овако - гледа! (Окреће се према дечаку и кези се.) Бее!

Душан Радовић

Направите мало позориште у одељењу и одглумите ову причу.

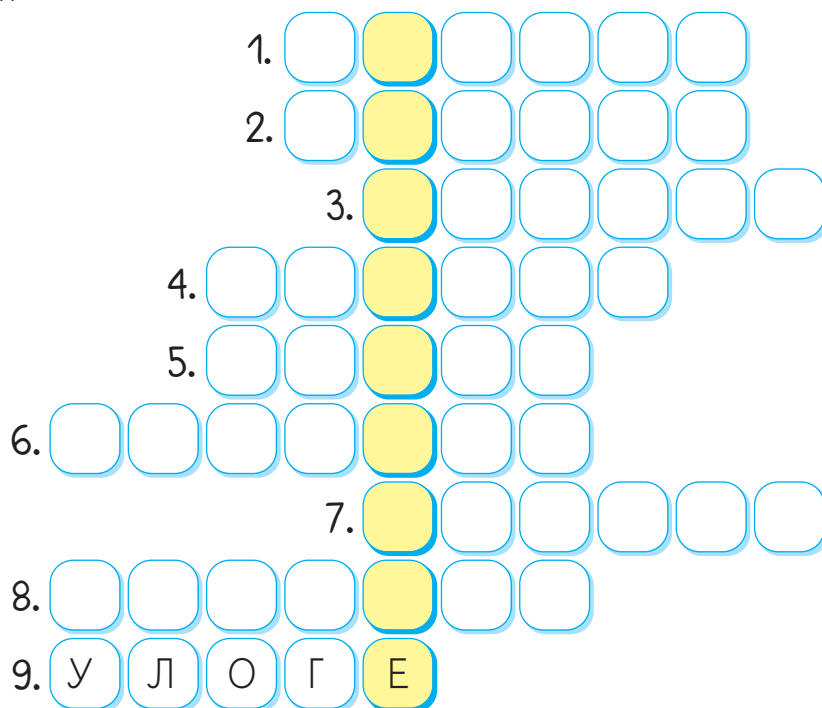
Објасни за кога се каже да је тужибаба.

Шта ти мислиш о таквој деци?

Реши укрштеницу.

1. Тапшање на крају представе
2. Одећа коју глумци носе у представи
3. Спушта се на крају представе
4. Шије глумцима костиме
5. Купује се на благајни позоришта
6. Мушкарац је глумац, а жена је...
7. Онај који шапуће глумцима
8. Особа која режира представу

Предлог

„Предлажем свима“,
рече мајмун Трта,
„да бежимо ноћас
из зоолошког _____.“

Када је то чуо,
одушевљен сав,
из кавеза одмах
искочи и _____.

„И ја сам, брате,
овде дуго чамила.
Хоћу на Теразије“,
проговори _____.

„Хајдемо у Кошутњак,
простран је и зелен.
Повешћу и лане!“,
рикну тата _____.

„Шта се то дешава?
Какав је то звук?
Чекајте и мене“,
замоли их _____.

„Када нас ухвате,
пребиће нам ребра!
Ал' кренућу и ја“,
мирно рече _____.

„Ја ћу вас предводити!“
Тад повиси тон
бар пет тона тежак
један велик _____.

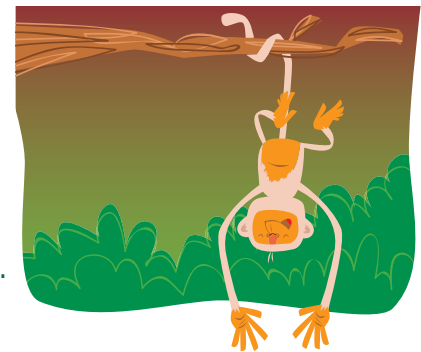
„И Дунав је добар,
мада није Нил...
Уплашићу аласе“,
рече _____.

„Овде је већ досадно.
Мени предлог прија“,
изговори лукава,
срећна тета _____.

„Можда сам ја глупа,
али чему журка
ако није присутна
и госпођа _____.“

Али тад одједном
жагор нагло преста.
Ноћни чувар викну:
„Сви на своја _____.“

Недељко Попадић

★ Ова песма има ___ строфа. Свака строфа има по ___ стиха.

★ У песми се помињу две реке. Подвуци њихове називе.

📏📐 Изабери једну од животиња које се помињу у песми.
Напиши шта знаш о њој. Нацртај је.

Бајка о лабуду

Живела је на врху планине мала Снежана, краљица зиме. На ножицама је имала ципелице од сребра, била је огрнута белим плаштом попрсканим снежним звездицама, а на глави носила ледену капу која се преливала у безброј боја кад сунчев зрак на њу падне. Краљици зиме није било хладно ни на врху планине. Спавала је у снежном гнезду, голишава се ваљала по сметовима, лоптала се по цео дан са пахуљицама, возила се по језеру на једној црној птици тужно оборене главе. Како је Снежана била врло мала, могла је сасвим удобно да јој седне на крило. Слетеле су на то језеро и друге птице, дивље патке и гуске, али оне су биле исувише мале да би малој краљици зиме могле служити уместо чамчића.

Често је Снежана мислила зашто ли је црна птичица тужна, зашто увек обара главу, па је једном упита:

– Мој црни чамчићу, зашто си увек толико тужан?

– Мала краљице, одвећ сам сад узбуђена и не могу ти рећи шта ме тишти – прозбори најзад птица – али довече дођи опет на обалу, па ћеш чути.

Целога дана Снежана је била немирна, једва чекајући да падне ноћ. Кад се смркло, отишла је на обалу језера где је црна птица већ чекала. Скривена у ноћи, исповедала се тихо краљици зиме.

– Све је око мене бело: и дрвеће, и небо, и звери, и ти, мала краљице, само сам ја од ноћи црна. Зато ме мори туга.

Чувши то, Снежана радосно рече:

– Кад ти је то једина невоља, чамчићу, не брини! Учинићу да постанеш и ти бео. Заплови ноћас на средину језера и чекај.

После овога краљица је отишла до

ледене куле међу стењем, где је живела Сребрна звезда, мајка свих пахуљица. Могла јој је заповедити, али Сребрна звезда је била врло стара, па је Снежана због тога умиљато замоли:

– Добра Сребрна звездо, ти која си још мојој мајци одећу ткала, пошаљи ноћас на птицу што стоји сред језера јато пахуљица и покриј њима заувек њено црно перје. Учини да се сутра пробуди сва бела као снег мога престола.

Тако је молила Снежана, а црна птица је уздрхтало чекала насред језера. Кад би око поноћи, сан савлада птицу, она положи главу на крило и остаде тако непомична. А истога часа паде јато пахуљица и сву је завеја, те у трену постаде бела као снег на престолу краљице зиме.

Ујутру Снежана опази да водом плови бели лабуд, први на свету. Други су се после тога рађали и умирали, али тај први још и сад живи и по истом језеру вози Снежану, краљицу зиме.

Десанка Максимовић

Ово је бајка.

- ★ Пронађи и подвуци реченице којима се описује изглед Снежане, краљице зиме.
Другом бојом подвуци реченице које говоре о томе како се Снежана забављала.
- 7 Зашто је лабуд био несрећан?
Како му је Снежана помогла?

Дивно чудо

Имам једно мече, мече,
Сву ми зиму кестен пече.
Право чудо,
Дивно чудо,
Како мече
Кестен пече.

Имам једно прасе, прасе,
Црвене га чизме красе.
Право чудо,
Дивно чудо,
Како прасе
Чизме красе,
Како мече
Кестен пече.
Право, дивно чудо!

Имам једно маче, маче,
Што ми крпи старе хлаче.
Право чудо,
Дивно чудо,
Како маче
Крпи хлаче,
Како прасе
Чизме красе,
Како мече
Кестен пече.
Право, дивно чудо!

Имам пашче Џени, Џени,
Чим прст дигнем, оно шени.

Право чудо,
Дивно чудо,
Како шени
пашче Џени,
Како маче
Крпи хлаче,
Како прасе
Чизме красе,
Како мече
Кестен пече.

Право, дивно чудо!

Имам једно луче, луче,
За косу ме стално вуче.

Право чудо,
Дивно чудо,
Како луче
Косу вуче,
Како шени
Пашче Џени,
Како маче
Крпи хлаче,
Како прасе
Чизме красе,
Како мече
Кестен пече.

Право, дивно чудо!

Јеврејска народна песма

Које ти се од чуда из ове песме највише допада? Зашто?

Смисли и ти неко чудо. Ако желиш, можеш и да илуструјеш то чудо.

Принцеза на зрну грашка

Био једном један принц који је хтео да се ожени принцезом, али правом правцатом принцезом. Тако је обишао цео свет да би је нашао, али му се свуд испречило нешто на путу. Принцеза је било много, али да ли су то биле праве правцате принцезе, није могао никако да докучи, јер је увек било нечег што му је сметало. Вратио се кући сав потиштен, јер је желео да се ожени правом принцезом.

Једне вечери било је страховито невреме: севало је и грмело, киша је пљштала, једном речју било је ужасно. Тада неко закуца на капију дворца, а стари краљ пође да отвори.

А напољу је стајала једна принцеза. Али како је изгледала од кише и ружног времена! Вода јој је цурила с косе и одела и сливала се у врхове ципела, па на пете опет излазила – а она је тврдила да је права правцата принцеза!

„То ћемо већ дознати”, помисли стара краљица, али не рече ништа, већ оде у спаваћу собу и стави зрно грашка на дно постеље; затим узе двадесет душека и стави их преко зрна грашка, а одозго још двадесет перина од гушћег перја.

Ту је требало да преноћи принцеза.
Ујутру је запиташе како је спавала.
„О, врло рђаво”, рече принцеза.
„Готово целе ноћи нисам ни тренула.
Ко зна шта је било у тој постељи?
Лежала сам на нечем тврдом, тако да
сам по целом телу модра и зелена.
То је страшно.”

Тако су се уверили да је она права принцеза, јер је кроз двадесет душека и двадесет перина од паперја осетила зрно грашка. Толико нежан није могао бити нико осим праве правцате принцезе!

Краљевић је узе за жену, јер је сад знао да узима праву правцату принцезу, а зрно однеше у музеј, где се и сада може видети, ако га неко није узео.

Ханс Кристијан Андерсен

Објасни како је краљица проверила да је принцеза права.

Смисли још неки начин на који се може проверити да ли је нека принцеза права.

Који је твој омиљени лик из бајке? Објасни зашто.

Сети се шта смо научили...

Ако исправно спојиш речи и тако сачиниш правилну реченицу, довешћеш принца до оног кога воли.

6. То је тек онако

То је тек онако

То је само тек онако,
То је само шала.
Где би деца мала
На књизи јахала!

А једно се и увукло
У књигу па вири,
Такве славне колибе
Немају пастири.

И ако је шала,
Ал' на добро циља –
Јер ће књига деци
Да постане збиља.

Јован Јовановић Змај

Магарац и књиге

Несташни дечаци,
мале разбирриге,
питали магараца
да ли воли књиге.

Магарац за часак
као да се смео,
па рекао деци:
„Још их нисам јео!”

М. Барјактаревић

Научи песму напамет.

7 Чему све књига служи деци из ове песме?

Сећаш ли се чему је теби књига служила док ниси знао да читаш?

Објасни чему књиге стварно служе.

Која је твоја омиљена књига? Зашто?

Играчке

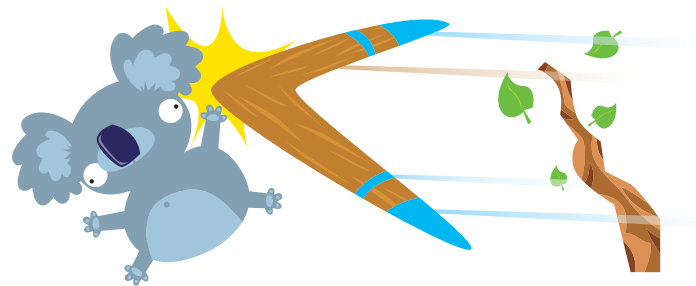
Леголанд – У целом свету познате су лего-коцке које је конструисао дански произвођач играчака Кирк Кристијансен 1932. године. У граду Билунду налази се парк у којем су грађевине, пејзажи, превозна средства и све остало направљени од лего-коцака. Макете у парку намењене су деци различитог узраста. Данас људи из целог света долазе да виде тај парк.

У свету су познате чешке дрвене играчке: лутке, аутомобили, железнице... Израђују се и дрвене марионете за позоришта.

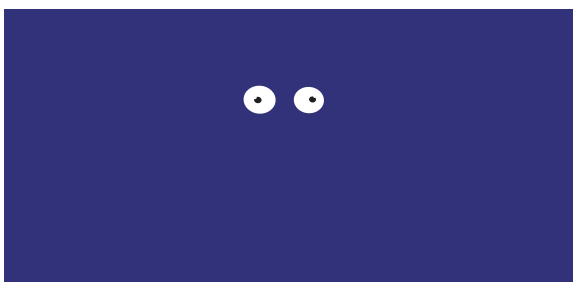

Абориџини су измислили бумеранг, који има облик латиничног слова V и прави се од дрвета. Када се баци у ваздух, лети и враћа се ономе ко га је бацио. Абориџини су га користили за време лова да би оборили животињу, а данас служи за игру и забаву.

  Опиши своју омиљену играчку. Можеш и да је нацрташ.

Страшан случај

Тата се још није вратио с посла. Мама је отишла у радњу да купи хлеб. А Риле се играо сам у стану.

Ускоро се догодио један страшан случај у соби. Риле се уплашио од тог случаја и попео на кревет. Склупчао се на кревету као миш и сакрио се испод покривача.

Све играчке и све ствари у соби одједном су нестале. Чак је и кревет с Рилетом нестало... Као да их је нешто прогутало.

Ускоро се мама вратила. Упала је светиљку и све ствари, па и Риле, опет су били на својим местима.

Б. Тимотијевић

Шта је било то што је прогутало све у соби, па чак и Рилета? Зашто се Риле уплашио?

Шта би ти урадио да си био на Рилетовом месту?

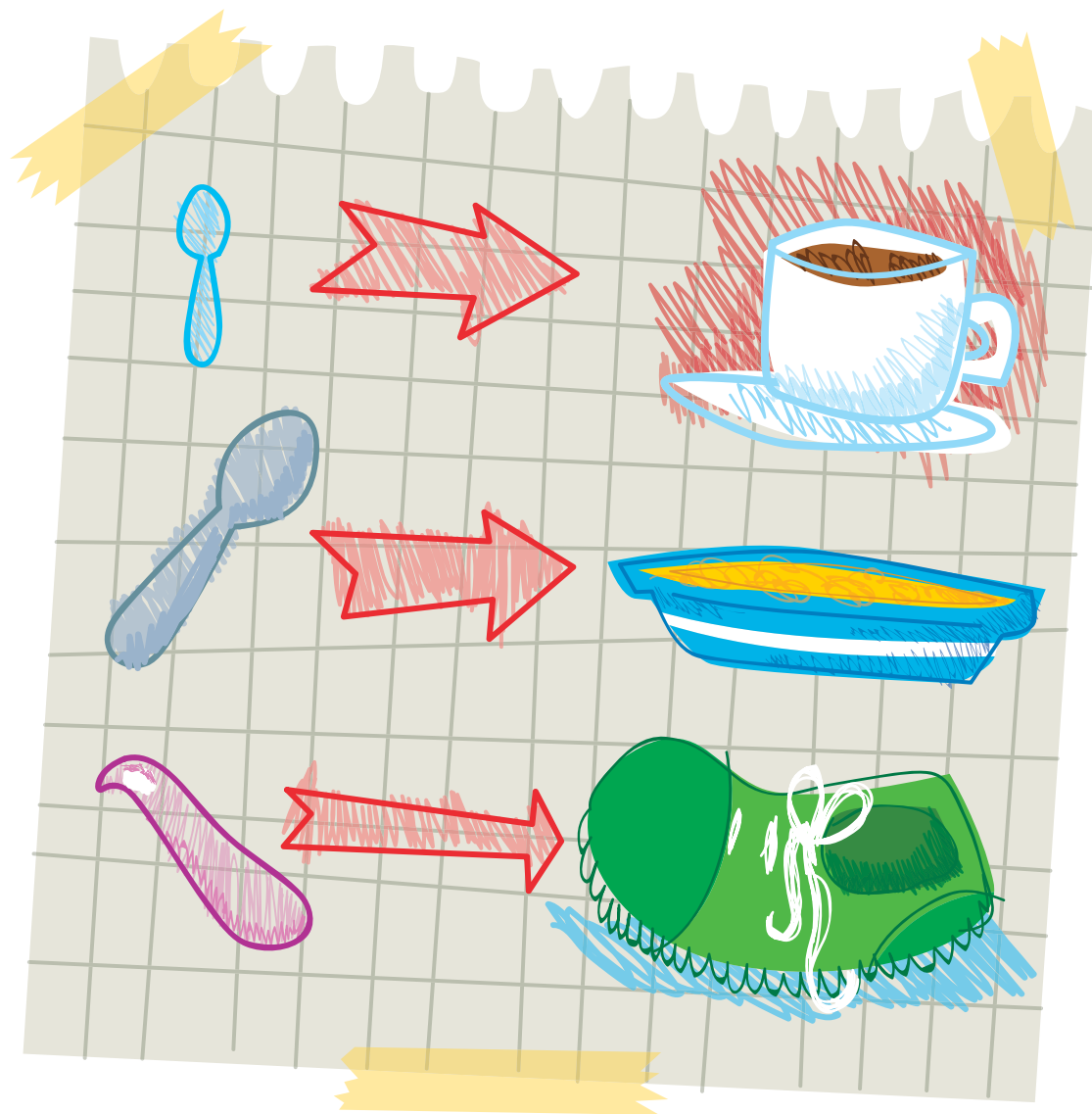
Напиши састав на тему „Једном сам се уплашио“.

Упутство

Кафеном кашичицом
срчите кафу

Супеном кашиком
једите супу

Кашиком за обућу
кусајте
чизме
патике
цокуле
сандале
јапанке
папуче за плажу
папуче за кућу
и осталу обућу

Владимир Андрић

- 1 Покушај да објасниш шта је то *упутство*. Чему служи упутство?
Где све можеш да га прочиташ?
- 2 Напиши и ти једно упутство.

Одговор

(одломак)

Дошло једном пиле великом петлу и почело му досађивати питањима:

- Зашто рода има дуг кљун и још дуже ноге, а ја сасвим мале?
- Остави ме на миру!
- Зашто зец има дуге уши, а ја немам никакве?
- Не досађуј ми!
- Зашто маче има лепу длаку, а ја само жуто паперје?
- Мани ме се!
- Зашто кученце зна да врти репом, а ја уопште немам реп?
- Ћути!
- Зашто јаре има лепе рошчиће, а ја немам ни ружне?
- Прекини! Бежи! - озбиљно се наљутио петао.

Сергеј Михалков

Ко у овој причи изговара упитне реченице? _____

Ко у овој причи изговара заповедне реченице? _____

Коме ти најчешће постављаш питања?

Да ли си задовољан одговорима које добијаш?

На које питање ниси добио одговор, а желео би да га сазнаш?

Кућа

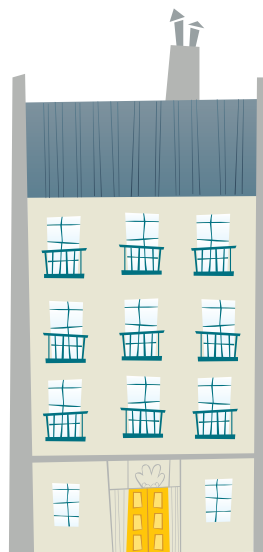
У Европи се граде различите врсте кућа.

У Грчкој се због врућине подижу куће с малим прозорима и дебелим, потпуно белим зидовима.

У Норвешкој, у којој расту многе јелове и брезове шуме, куће се граде од дрвета.

Многе зграде у Паризу су од камена, с крововима од лима.

У Амстердаму све се гради од опеке. Опека се прави од глине испечене у пећима.

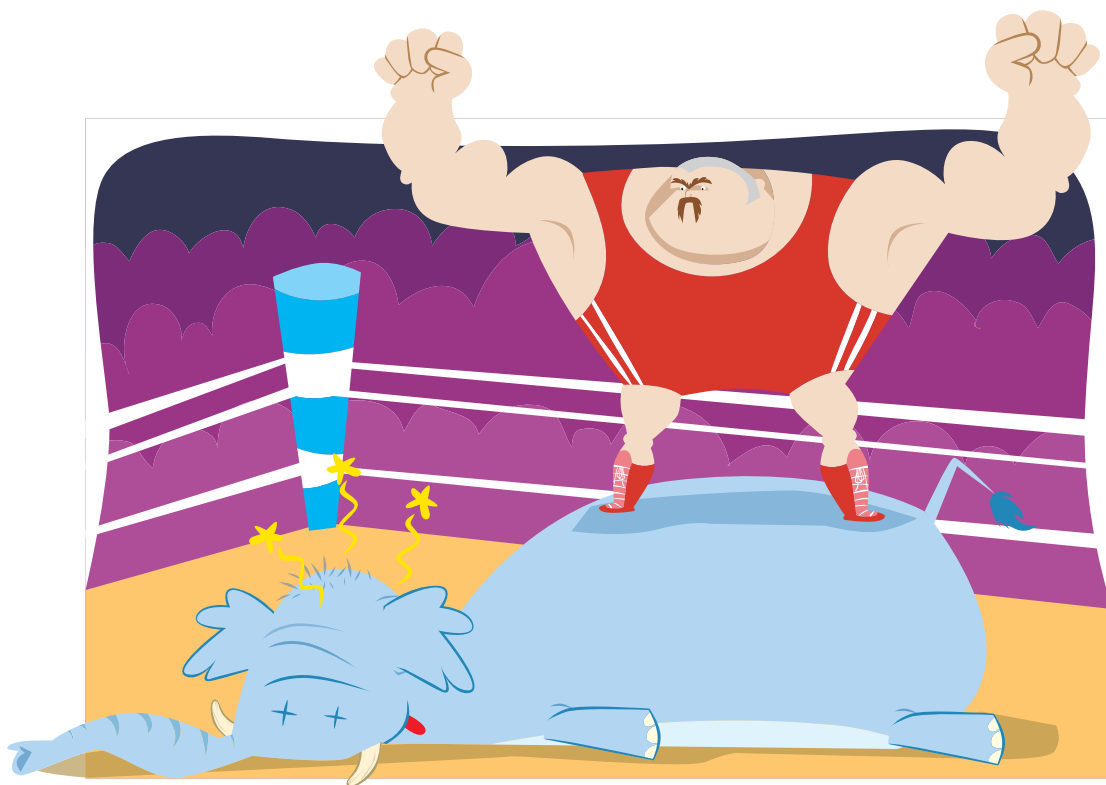
- 7 Напиши састав на тему *Моја кућа*. Нека ти питања која следе помогну у писању.
  - Где се налази твоја кућа?
  - Како изгледа крај у којем се она налази?
  - Како изгледа твоја кућа?
  - Колико у њој има просторија?
  - Које су то просторије?
  - Ко још с тобом живи у кући?
- 7 Како изгледа твоје омиљено место у кући? Опиши га. Шта тамо радиш? Зашто је то твоје омиљено место?
- 🏠 Пронађи и прочитај неку занимљивост о томе како се граде куће. Какве све куће још постоје?

Рвачи

Од рвања
нема лепшег спорта:
сваки мишић
кô троспратна торта.

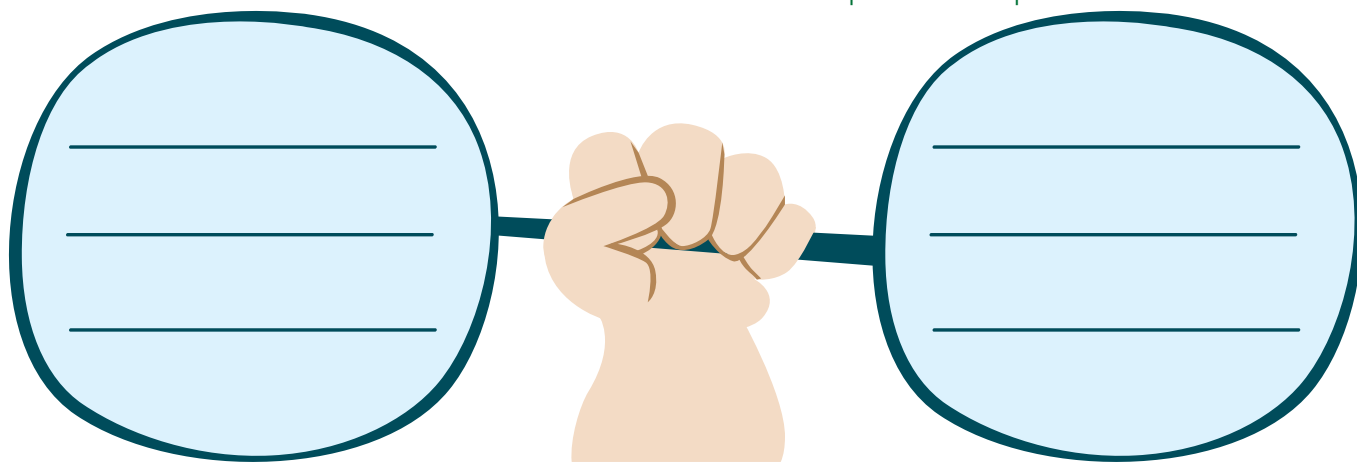
Рвач слона
обори из прве
– ко се рве
тај не једе мрве.

Б. Тимотијевић

- Напиши називе спортова које знаш.
Који је твој омиљени спорт? Зашто?
Зашто је важно бавити се спортом?

- Спортисти користе: тегове,
клизаљке, копље...
Напиши на линијама шта још
користе спортисти.

Шта је на крају

Шта је на крају?

На крају неба, на крају мора, на крају.

Шта је на крају – деца би хтела да знају.

Зато једу, зато спавају,

Зато расту брже од капута.

Шта је на крају среде? Четвртак.

А шта – на крају четвртка? Петак.

На крају свих крајева?

Увек је један нови почетак.

Крајеви се потроше.

Почеци увек трају.

Почетак – ето шта је на крају!

Душан Радовић

7 Како се осећаш сада, када је крај школске године близу?

Чега ћеш се лепог из школе сећати за време распуста?

Ко ће ти највише недостајати?

ЛЕКТИРА

Јован Јовановић Змај

Избор из поезије

Свет

Ала ј' леп
Овај свет,
Онде поток,
Овде цвет;
Тамо њива,
Овде сад,
Ено сунце,
Ево хлад!
Тамо Дунав,
Злата пун,
Онде трава,
Овде џбун.
Славуј песмом
Љуља луг.
Ја га слушам
И мој друг.

Ала су то грдне муке

Ала су то грдне муке,
Тако гледат у јабуке!
Јабуке су тако близу,
Само уста да загризу.
А лепе су, румене су,
А слатке су, медене су,
Само руке да су дуже -
Кад би могле да се пруже!
Ала да је трска кака,
Ил' удица и пецаљка -
Или ветар да насрља,
Па да коју докотрља.
Ала су то грдне муке,
Тако гледат у јабуке!

Јованка баштованка

Куд погледаш
Свуда
Чуда.
Ова киша
Баш је луда,
Што баш сада
Тако пада
Кад Јованка,

Баштованка,
Раденица
Вредна, жива,
Врт залива.
Падај, кишо,
Горе с неба,
Падај онда
Када треба:

Кад Јованка,
Баштованка,
Своје лене
Дане слави,
Пак по целу
Недељицу
Врт залити
Заборави.

Дете и лептир

Дете

Лептирићу, шаренчићу,
Ходи к мени амо!
Ево имам лепу ружу,
Омириши само.

Лептир

Ја бих дошô, ал' се бојим
Какве игле клете,
Стиснућеш ме, пробошћеш ме,
П' онда збогом свете!

Дете

Нећу, лепко, нећу, лепко,
Живота ми мога.
Само хоћу да избројим
Кол'ко имаш нога.

Лептир

Е, па то ти могу казат
И издаље малко:
Лептир има шест ножица,
– А сад збогом, ранко!

Неће мачка да се сиграмо

Ала је то мачка!
Цео дан је грдим;
Ал' сад ми је дошло
Да се већ расрдим!
Носим је овамо,
Носим је онамо,
Покажем јој књигу:
„Хајде да читамо!”
У књизи су слике
Она и не гледи
„Па кад нећеш да читаш,
А ти мало преди!”
Неће ни да преде
А још како уме.

Што год речем чини се
Ко да не разуме.
Огрнем јој ћебе,
Стресе га са себе.
Ја јој пружим лутку,
Она је огребе.
„Ако хоћеш, ево ти
Мој шеширић мали!”
Тек јој метнух на главу,
А она га свали.
Па зар вреди такав створ
Да се с њиме дружим...
Дошло ми је, богами,
Да је мајци тужим!

Пера као доктор

„Господине докторе,
Звала сам вас амо,
Лутка ми је болесна,
Гледајте је само,
Пипните јој чело,
Мени се бар чини,
Ужасно је врело.”
Доктор седи укочен
Са озбиљним миром,
Пипа било луткино
Па дрма шеширом:
„Инфлуенца велика,
Ал' умрети неће.
Немојте је љубити,
Да на вас не пређе.
Лек ћу јој прописати,
Прашак сваког сата,
Уз то нек је протрља
Ваша баба Ната.
Лимунаду правите
У вел'ким чашама,
Ако јој се не пије –
Попићу је с вама.”

Под амбрелом

Напољу је киша,
А малена Лела
У соби је својој
Амбрел разапела.

Под амбрелом стоји,
Па кроз прозор гледи.
Ето, так с' ради
Кад се амбрел штеди.

Напомена матери

Наша мала Јуца
Са столице муца:

- Мати, мати, мати,
- Знас кол'ко је сати?

Здлаво много куца,
Тлеба да се луца;

Гладна сам вец и ја,
Гладна је и куца.

Шта ја видим

Мала деца; - мала лађа; - мало море;
Мало једро и катарка над њом горе.

Мало ветра; - мали вали; - мала лука;
Мала крма; - мала мука; - мала рука.

Све је мало, те изгледа као шала;
Кад је тако, нек и песма буде мала.

Десанка Максимовић

Избор из поезије

Лутке рачунају

Свако вече ја се мучим
Своје лутке да научим:
Нек се зна,
Један и један
Да су два.
Оне лепо руке скрсте
И гледају моје прсте,
Како бројим:
Да се зна,
Један и један
Да су два.

Послушне су моје лутке,
Све у клупи седе ћутке;
Свака жели
Већ да зна,
Један и један
Да су два.
Али, шта ћу, све су
глупе
Иако су врло скупе, јер
ниједна
Да ми зна,
Један и један
Да су два.

У сну деца расту

У сну расту брда,
планине и реке,
у сну небо расте
и шуме далеке.
У сну расту звери,
у сну расту врапци
и малене ласте.
У сну расту звезде,
и цвеће и трава,
и детенце расте
када слатко спава.

Бака

Неко воли да има
лутке и пајце,
добоше и трубе;
неко воли живе
кучиће и маце,
коке и голубе.

А ја бих вам волела
од свега највише
да имам три баке.

Прва би ми причала
приче свакојаке
и напамет песме
учила ме лаке.

Друга би ме бранила
кад ме мама кара
и читала уместо
мене из буквара.

И ваздан би са мном
играла се трећа
игара што их се
из детињства сећа.

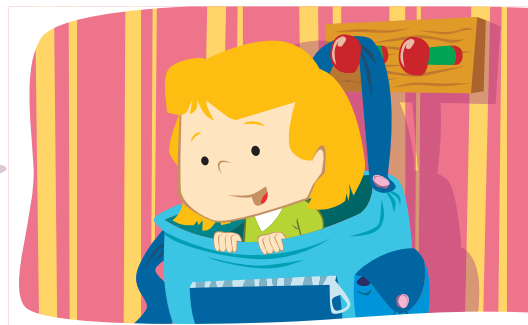

Дете у торби

У цурице Тање
како јутро сване,
све су руке мање,
све су ноге тање,
може цела Тања
у торбу да стане.

Тања неће хлеба,
Тања неће млека,
Тања мрзи чорбу,
мрзак јој је купус,
мрски јој кромпири,
поваздан би јела
само чоколаде,
пила лимунаде.

Стави је у торбу,
једва ће и перчин
из ње да јој вири.

Паукова љуљашка

Заспала је мало
паукова мама,
он у шуму – клис!

Љуљашку истиха
сплете па се њиха:
увис, увис!

Гледале га птице
тако наврх жице,
застао им дах.

Гледали га мрави
у зеленој трави,
па их било страх.

Опази га цвеће
како кроз зрак шеће,
заплака углас:

– Шта ће, шта ће бити
ако прсну нити,
а паучић – трас?!

Јаре и вуци

Играла се коза
с белим јаретом,
својим дететом:
„Буренце, буренце,
баш си дебело!
Да не дођу само
вуци у село!”

А у близини,
иза бунара,
чучала страшна
два вука стара,
па се заклеше:
„Главе нам старе,
украшћемо јој
бело јаре”.

То су чули ловци
негде из мрака,
па припуцали
из пушака.
А вуци од страха,
децо драга,
побегли у ноћ
без гласа и трага.

У гостима

Позвао је мај
све бубе на чај,
од осе до пчеле
да се провеселе,
тихе бубамаре,
лептире, бумбаре,
и ливадске попце,
и рударе ровце.

Спремио је мај
судове за чај,
изнео у поље
разнобојне шоље,
позлаћене купе,
чутурице скупе,
и румене зделе,
и крчаге беле.

Сипао је мај
сваком мед у чај,
у црвене лале,
у звончиће мале,
у хајдучку траву,
перунику плаву,
у жуте љутиће,
да заслади пиће.

Попио је свак,
и лептирић лак,
чаја пола литре,
засвирале цитре,
зачула се труба
свирачица буба,
из оближњег жбуна
запевала жуна.

Зечије ухо

Чује зека из даљине
кад у шуми врабац кине,
кад у трави трчи мрав,
када niche купус плав,
када тихо пужић пева,
зевалица када зева.

Облак

Облак шаље кишицу,
да залије баштицу,
напоји кромпире,
што из земље вире,
па да их у недељу
печемо у пепелу.

Облак шаље кишицу,
да порасте шумица,
да је брсти козица,
па да млека да,
пуна литра два.

Облак шаље кишицу,
да напоји земљицу,
да кукуруз роди,
да дечици годи,
да буде качамака
и млека и кајмака.

Коке и меде

Селе коке на седало,
мало мече то гледало,
па дубоко уздахнуло,
кроз целу се шуму чуло:

Лепо ли би било, брате,
место што се коке јате,
да ту крупне крушке зру,
па све редом отпадну
у криоце медведу.

Момчило Тешић

Избор из поезије

Кобајаги песма

Нешто ћу вам, кобајаги, рећи:
Гуска ложи, кобајаги, пећи,
Крава пере, кобајаги, лонце,
Мачка преде, кобајаги, конце,
Коњ пуловер, кобајаги, плете,
А слон собу, кобајаги, мете.

Тегла

„Мама, мама!”,
мала Неда
са столице
тихо зва,
„са полице
скочила је
тегла сама,
пуна меда
и прсла је
сва...”

Лек

Разболе се лисица,
суши се кô грана.
Лечили је брижљиво
неколико дана.

Али болест незнана
све је јаче стеже,
зато лисац зечеве
у фијакер преже.

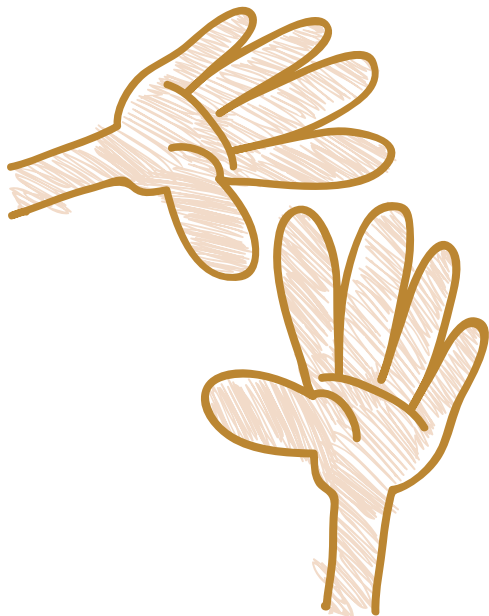
„Да ти, драга, нађем лек
прећи ћу сто гора
и одважно препливат
двеста плавих мора...”

Крупне сузе лисици
падоше у крило:
„Кад бих гуску појела
лакше би ми било...”

Бројање

Да ли знате, људи моји,
да без грешке зна да броји
чак до десет Мића
– да изброји чак до десет
помоћу прстића?

Кад му кажу: „Даље, сине?“
тад обућу своју скине
одмах с ногу Мића
– јер му треба, за бројање,
још десет прстића.

Први лептир

Полетео кроз зрак први
лептирић,
лептирић.

Плави цвет му понудио
шеширић,
шеширић.

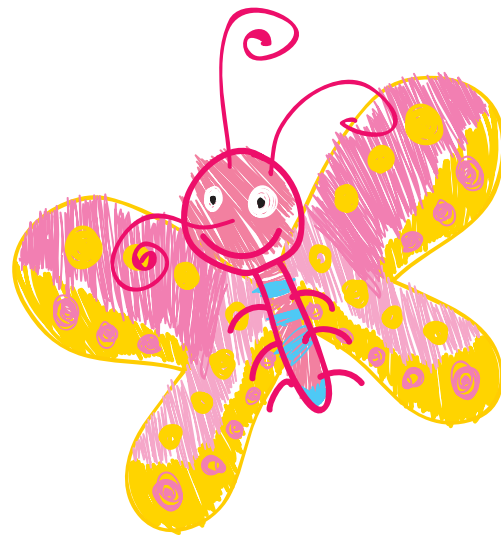
А он рече: „Баш ти хвала,
цвете плав,
цвете плав.“

Храбро дете

Да је Раша храбро дете
зна у селу свак,
не плаши га сиви врабац,
скакавац, ни рак.

Склоне му се и кокошке
када викне: „Иш!“
Побегô је испред њега
чак и један миш.

Више волим лепршати
гологлав,
гологлав...”

Чиме се ко брани

Зубима се брани вепар,
Срна бежи као ветар.
Оштре нокте мачка има,
Во се брани роговима.
Јеж бодљикав капут има
Да пркоси душманима.
Чело овна тврдо ли је,
Може вука да убије.
Лукавством се брани лија,
А отровом шарка змија.
Жаба врло вешто рони,
Пред родом се у вир склони.

Јабука

Уплаши се Брана
ко да пуче топ.
Насмеши се Лука:
„Погледај, са гране
пала је јабука
– ћоп!”

Зимско цветање

Кад падају пахуљице,
процветају кабанице,
дечје капе, кишобрани,
шљиве, јеле, и јаблани,
и бркови
и репови...
Од тог цвећа нема рода,
само – вода, вода, вода...

Одјек

Лајао је Цуле
цео летњи час,
од зида се неког
одбијао глас.
Најзад рече Цуле:
„Онај тамо пас
има на свем свету
најружнији глас!”

Чеда и снег

Ноћас паде
танак снег
на ливаде
и на брег.
У снег гледа
први пут
мали Чеда
осмехнут:
„Браца Симо,
врећу дај,
да скупимо
шећер тај”.

Григор Витез

Избор из поезије

Иза брда плава

Иза брда плава
Миш црвени спава,
Миша мачка љуља,
постеља га жуља,
не може да лежи,
длака му се жежи.
Бјежи, мијо, бјежи!

Пошао дед Петар

Пошао дед Петар
да остави ветар
капом,
штапом,
и прutom,
ал' се ветар не да
и обори деда.

У гостима код куме шуме

Шума нас је звала,
Позиве нам слала,
Рекла црном косу;
Зови децу! То су
Моји гости најмилији,
Најведрији, најчилији!
А кос на врх храста стао,
звиждуком нас дозивао:
Овде нам је, децо, рај,
Поздравља вас стари гај.
И још с неба шева јавља:
Ту је сунца, ту је здравља!
Оставите школу, стан,
Дођите на читав дан.

Залазак сунца

Чуде се птице, чуде се птице:
Нестало сунце из шумице
Побјегло с ливада и са њива
Гдје се то скрива?
Да ли ко зна?
Да ли ко зна?

Ја сам га видјела:

Ја!

Ја!

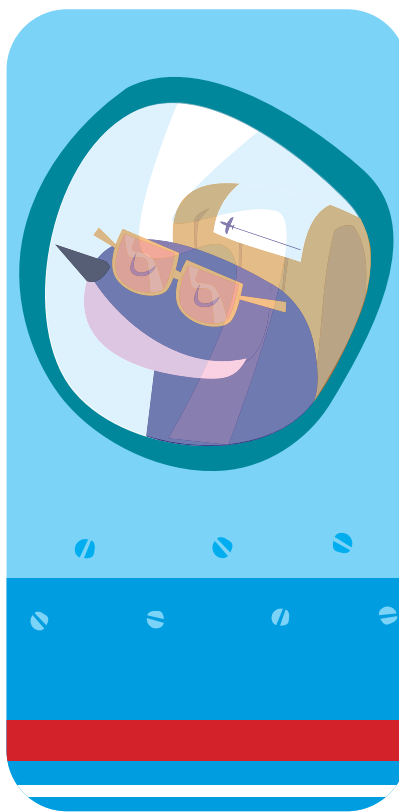
Ја!

Некуд се преко гора журило
Онда је клонуло,
У море се затим загњурило
И – утонуло...

Што ћемо радити? Што ћемо
радити?

Ко ће из мора сунце вадити?

И све су птице тужне биле,
Чак су и пјесму заборавиле.

Ластавица

Ластавице, гдје си била?
У далеком свијету.
А што си нам донијела?
Прољеће на репу
А како си путовала?
У кабини авиона.
Колико те пут стајао?
Око два-три милиона.
Гдје ћеш сада становати?
Ту под кровом.
Је л' у оном старом стану?
Не, у новом.

Народне успаванке

Успаванке су народне песме које се певају у деци пред спавање да би лакше заспала.

Нуна, нуна, нунача

Нуна, нуна, нунача,
слатка с медом погача,
месила је тетача,
па свом чеду давала,
да би га успавала.

Нинај, нинај, Симана

Нинај, нинај, Симана
мога сина Милана;
нек ми Милан спава,
о анђелим' сања.
Анђели га чувају,
песмице му певају.

Љуља, љуља љуљашка

Љуља, љуља, љуљашка
на Морави крушка,
одби јој се сушка,
те удари Душка;
Душко се заплака
од удара лака.
Одмах дође тетка,
колаче да шљепка,
да их деца гутају,
па да после спавају.
Љуља, љуља, љушка,
на Морави крушка.

Нинај, нинај, драго моје

Нинај, нинај, драго моје!
Нинај, нинај да спавамо,
да ујутру поранимо,
да цвијећа наберемо,
наше дворе окитимо.

Шаљиве народне песме

Медведова женидба

Данас јесте субота,
Е па шта, е па шта!
Сутра јесте недеља,
Јесте да, јесте да!
Женићемо медведа,
Е па шта, е па шта!
Крај голема језера,
Јесте да, јесте да!
Зец коло водио,
Ију-ју, ију-ју!
Ћуран барјак носио,
Пућ-пурућ, пућ-пурућ!
Беле гуске играле,
Трапа-трап, трапа-трап!
Кокошка се пела,
На чандији снела,
Чандија се срушила –
И песма се свршила.

Ја сам чудо видео

Пуж и во се туку,
Козе кола вуку,
Свиња брке суче,
Мачке рачун уче,
Коњ на грани спава,
Зец пут преорава,
Вук на друму проси,
А мрав буре носи,
Рода жабе служи,
Миш се с мачком дружи.

Миш посеја проју

Миш посеја проју
По јежеву пољу.
Нарасла је проја,
Мишу до колена,
Жаби до рамена.
Миш сазове мобу,
Да му пожње проју,
И закоље мрава –
Дебелога брава!

Загонетке

Пуна школа ђака ниоткуда врата. (еџинаџли)
Два локвања око пања. (ипл)
У горици на једној ножици. (ежрлњаци)
Беле коке испод стрехе вире. (иглџ)
Нит шушну, нит бушну, а у кућу дође. (жрак)
Пуна тепсија златних колачића. (аџџџџџ)
Четири брата једну капу носе. (отџ)

Брзалице

Лежи куја жута украј жута пута...
Клупчићем ћу те, калемчићем ћеш ме...
Девет пута реци бенсвречи...
Свака сврака скака на два крака.
Четири чавчића на чанчићу цијучу...

Пословице

На млађима свет остаје.
Испеци, па реци.
Без муке нема науке.
Један човек не може све знати.
Договор кућу гради.
Дрво се на дрво наслања,
а човек на човека.
Ко ради, не боји се глади.
Своја кућица, своја слободица.

Шаљиве народне приче

Ти ћеш, синко, свирати

Кад је некакав човек полазио некуд на пут, комшије и познаници навале око њега, па један вели – донеси ми ово, други вели – донеси ми оно, а ни један не даје новаца. Онда некакво дете изиђе преда њ и пруживши му пару, рече:

– Узми ову пару, молим те, па ми купи и донеси свиралу.

А човек му на то одговори:

– Ти ћеш, синко, свирати!

Како се медвјед преварио

Изишавши медвјед рано у пролеће из своје јаме, угледа дријен ђе је уцватио, а остала дрвета још и не мисле да цвате, па помисли да ће дријен тако и сазрети прије свију осталијех дрвета, пак се извали пода њ да чека.

И тако лежећи онђе и чекајући да дрењине сазре, остало све воће сазри и прође.

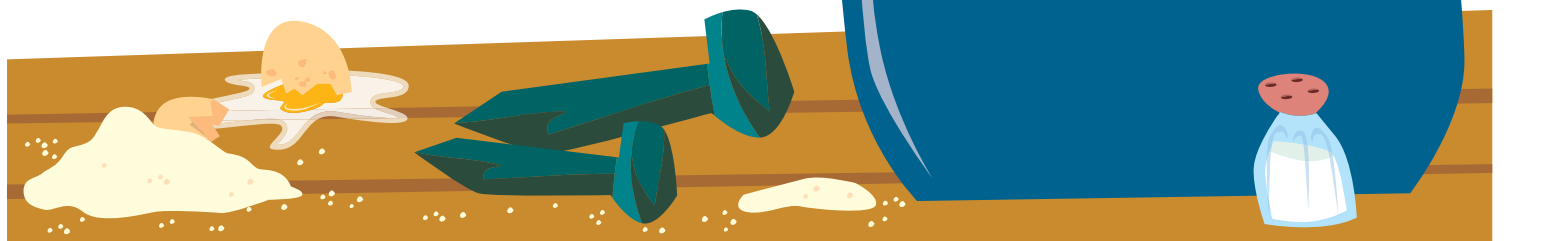

Клин-чорба

Дошао солдат некој баби у кућу и заискао да му да штогод да једе, а баба му казала да нема ништа у кући за јело. Онда солдат рече:

– А ти ми дај бар ло нац и мало воде да начиним клин-чорбу.

Баба му то да, а солдат узме лонац и метне у њега гвоздени клин, па налије воде и стави на ватру. Кад се вода угреје, он заиште од бабе мало соли и баба му да, те је посоли. Кад вода узаври, солдат заиште мало брашна. Баба му и то даде, само да види од чуда каква ће то бити клин-чорба. Солдат саспе брашно у ону воду и добро промеша, а потом заиште једно јаје, те и њега разбије и стави у лонац. Онда још заиште мало масти, којом чорбу замасти, па скине лонац с ватре, клин извади напоље, а клин-чорбу у сласт поједе.

Пустио бих ја њега

Некакав Турчин сврне с пута у поток да се напије воде, па га ухвати хајдук, а он онда стаде дозивати свога друга који је остао на путу:

– Ходи, ухватио сам хајдука!

Друг му одговори:

– Кад си га ухватио, а ти га доведи овамо.

Онда му он каже:

– Али неће да иде!

Друг му на то рече:

– Ако неће да иде, а ти га пусти.

А он му одговори:

– Пустио бих ја њега, али неће он мене!

САДРЖАЈ

Водич	2
Како је лепо знати читати!, <i>Валентин Берестов</i>	3
1. ЖАБА ЧИТА НОВИНЕ	5
Жаба чита новине, <i>Јован Јовановић Змај</i>	6
Рецитованье	7
Зец и вук, <i>Тома Славковић</i>	8+9
Речи са супротним значењем	10
Петао и боје, <i>народна прича</i>	12
Хвалисави зечеви, <i>Десанка Максимовић</i>	13
Десет гушчића, <i>украјинска прича</i>	14
Мудри дедица, <i>народна прича</i>	16+17
Како корњаче уче, <i>Гвидо Тартаља</i>	18
Пачја школа, <i>Јован Јовановић Змај</i>	19
Речи са сличним значењем	20
Пас и мачка, <i>Л. Филипov</i>	21
<i>Сети се шта смо научили</i>	22
2. ИГРА	23
Игра, <i>Арсен Диклић</i>	24
Кројачица и маказе, <i>Драган Лукић</i>	25
Неће увек да буде први, <i>Александар Поповић</i>	26
Мати, <i>Јован Јовановић Змај</i>	27
Бака и они други, <i>Влада Стојиљковић</i>	27
Писање великог слова	28
Четири девојчице, <i>Драган Лукић</i>	29
Поштовани суседе!, <i>Андреј Усачов</i>	30

Са мнош има нека грешка, <i>Влада Стојиљковић</i>	31
Обавештајне реченице	32
Апотека, <i>Богдан Поповић</i>	33
Прича о малом прсту, <i>Душан Радовић</i>	34
Упитне реченице	36
Радознали сусед, <i>народна прича</i>	37
Да ли ми верујете, <i>Душан Радовић</i>	38
Заповедне реченице	39
<i>Сети се шта смо научили</i>	40

3. ГДЕ ГОД НАЂЕШ ЗГОДНО МЕСТО, ТУ ДРВО ПОСАДИ . 41

Сади дрво, <i>Јован Јовановић Змај</i>	42
Кад пролеће дође, <i>Божидар Тимотијевић</i>	43
Ветар сејач, <i>Мира Алечковић</i>	44+45
Јесења песма, <i>Душан Радовић</i>	46+47
Сеница и дрво, <i>Петар Стокић</i>	48
Пролеће, <i>Воја Царић</i>	50
Љубичица, <i>Станко Ракита</i>	51
Ко је крив, <i>Л. Владеску</i>	52
Сликовница, <i>Момчило Тешић</i>	53
Речи са умањеним значењем	54
Ја сам чудо видео, <i>шаљива народна песма</i>	55
Птица и дрво	56
Занимљивости	57
Цртанка, <i>Стеван Раичковић</i>	58
Речи са увећаним значењем	60
Каква треба да је глава за поједина знања, <i>Божидар Тимотијевић</i>	61
<i>Сети се шта смо научили</i>	62

4. ПРИЈАТЕЉ СЕ У НЕВОЉИ ПОЗНАЈЕ 63

Голуб и пчела, <i>народна прича</i>	64
Разумљива песма, <i>Драгомир Ђорђевић</i>	65
Цар и скитница, <i>Лаза Лазич</i>	66+67
Лисица и гавран, <i>народна басна</i>	68
Славујак, <i>народна песма</i>	69
Деда и репа, <i>руска народна прича</i>	70
Два друга, <i>Лав Толстој</i>	71
Рђава шала, <i>народна прича</i>	72
Два јарца, <i>народна прича</i>	73
Две козе, <i>Доситеј Обрадовић</i>	73
Гуске, <i>Гвидо Тартаља</i>	74
Бродич, <i>Владимир Сутејев</i>	75
Јабука, <i>Драган Лукић</i>	76
Сети се шта смо научили	78

5. ПРИЧАМ ТИ ПРИЧУ 79

Три ловца, <i>шаљива народна прича</i>	80
Сунчев пјевач, <i>Бранко Ћопић</i>	81+84
Тужибаба, <i>Душан Радовић</i>	85+86
Предлог, <i>Недељко Попадић</i>	87
Бајка о лабуду, <i>Десанка Максимовић</i>	88+89
Дивно чудо, <i>јеврејска народна песма</i>	90+91
Принцеза на зрну грашка, <i>Ханс Кристијан Андерсен</i>	92+93
Сети се шта смо научили	94

6. ТО ЈЕ ТЕК ОНАКО 95

То је тек онако, <i>Јован Јовановић Змај</i>	96
Играчке	97

Страшан случај, <i>Божидар Тимотијевић</i>	98
Упутство, <i>Владимир Андрић</i>	99
Одговор, <i>Сергеј Михалков</i>	100
Кућа	101
Рвачи, <i>Божидар Тимотијевић</i>	102
Шта је на крају, <i>Душан Радовић</i>	103

ЛЕКТИРА 105

<i>Јован Јовановић Змај: Избор из поезије</i>	106#109
<i>Десанка Максимовић: Избор из поезије</i>	110#114
<i>Момчило Тешић: Избор из поезије</i>	115#117
<i>Григор Витез: Избор из поезије</i>	118#119
Народне успаванке	120
Шаљиве народне песме	121
Загонетке, пословице, брзалице	122
Шаљиве народне приче	123#124

ПРИЧАМ ТИ ПРИЧУ

друга збирка текстова за наставу почетног читања и писања

у 1. разреду основне школе

прво издање

аутори *Зорица Стојановић*
Зорица Вукајловић

илустровао *Нино Маљевић*

рецензенти *проф. др Живојин Станојчић, Филолошки факултет, Београд*
Татјана Јашин-Мојсе, професор разредне наставе, ОШ „Младост“, Вршац
Снежана Илић, професор разредне наставе, ОШ „Ужичка република“, Нови Београд

лектор *Виолета Бабић*

графичко обликовање *Душан Павлић*
Андреј Војковић

типографско обликовање *Слободан Миладинов*

припрема за штампу *Небојша Митић*

издавач *Креативни центар*
Градиштанска 8
Београд
Тел. / факс: 011 / 38 20 464, 38 20 483, 24 40 659

уредник *Славица Марковић*

за издавача *мр Љиљана Маринковић*

штампа *Публикум*

тираж *15.000*

copyright ©*Креативни центар, 2008*

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.016:003-028.31(075.2)(076)

СТОЈАНОВИЋ, Зорица

Причам ти причу : друга збирка текстова за наставу почетног читања и писања : у 1. разреду основне школе / [аутори Зорица Стојановић, Зорица Вукајловић ; илустровао Нино Маљевић]. - Београд : Креативни центар, 2008 (Београд : Публикум). - 130 стр. : илустр. ; 23 x 22 cm. - (Српски је зик : за први разред основне школе : (рад по комплексном поступку)) (Креативна школа)

Подаци о ауторима преузети из колофона. - Тираж 15.000.

ISBN 978-86-7781-627-8
ISBN 978-86-7781-628-5 (за издавачку целину)
1. Вукајловић, Зорица [аутор]

COBISS.SR-ID 149522700

Министар просвете Републике Србије одобрио је издавање и употребу овог уџбеника у оквиру уџбеничког комплета за српски језик у првом разреду основне школе решењем број 650-02-00181/2008-06.

